

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 80—
za en mesec 20—
Za inostranstvo celotno K 420—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 40—
za inostranstvo 55—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna poltrava (30 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat . . . po K 8—
poslana itd. . . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 9/8 mm K 15.
Izba, vsak dan izven
ponedeljka in četrta obo-
dne ob 8. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ro opisi se ne vrnejo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. letn. št. 90, uprava. št. 399.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne aran.
Ljubljanske št. 850 a naročilo in št. 349 za oglase,
avstr. in čeh. 24.797 ogr. 23.511, bosn.-her. 7563.

Ustavna vprašanja.

Belgrad, 11. februarja.

V ospredju ustavnih vprašanj je stalo ta teden vprašanje o lastnini. Jugoslovanski klub je zavzel o tem vprašanju popolnoma sedanjemu socialnemu toku odgovarjajoče stališče, in ko je dr. Šimrak v imenu kluba govoril o svojini, so komunisti klicali demokratom izivajoče: »Naj kdo od Vas govori tako moderno in radikalno kakor klerikalci!« Vsebolj se tudi v Belgradu širi mnenje, da so demokrati stranka, ki spada med staro šaro. Slovenci so že ob zadnjih volitvah izrekli svoje mnenje v tem pravcu.

»Prehodna doba«, o kateri sem Vam zadnjič poročal, se je prerila tudi v ministrski svet. A seveda, kdor nič nima, ne more nič dati. Prehodna doba do novega ustava bo trajala baje le tri leta, ako obvelja mnenje ministrskega sveta in ako so zadevna časniška poročila resnična. Toda upajmo, da še tudi v tem oziru ni izrečena zadnja beseda.

Ne more se tajiti, da avtonomistiško vprašanje ugodno napreduje. Seveda le polagoma, kar pa pri umstveni kvalifikaciji vladne »večine« ni čudno. Priopoveduje se, da je minister Drašković izrekel svoje začudenje, da se v demokratični stranki najbolj upirajo avtonomiji slovenski in hrvaški demokratije, ki bi vendar morali biti najbolj uvidljivi, da je treba široko avtonomije za bodoči čas, ako sploh hočemo, da bo državna uprava kolikor toliko funkcionalna. Minister Drašković gotovo ne ve, da slovenski in hrvaški demokratije samo s centralizmom kaj pomenijo, brez njega se spremenijo v velike ničle. Nihče ne bo več vedel, kdo je Žerjav, Kukovec, Demetrovič, Tomljenović, kakor hitro bo uprava služila na r o d u in ne demokratom. Tem ljudem ne gre za državo in narod, ampak samo za svojo lastno cenjeno osebo.

Pri srbijskih politikih se navaja proti avtonomiji trditev, da bi potem bile pokrajine države v državi. Glavni atribut države je suverenitet zakonodajne, upravne in sodske oblasti. Jasno je, da avtonomne pokrajine ne bi imele te suverenitete v polni, ampak samo v omejeni in delegirani meri in da se potemtakem o pokrajinah kot državah ne more govoriti. Srbijanski politiki hočejo tudi kakor nekako varnostno mero, da bi se predsedniki pokrajin imenovali od vlade, bili samo njej odgovorni ter mogli suspendirati vsak sklep pokrajinske skupščine in njenega odbora. To vobče ni mogoče v sedanjih demokratičnih časih, še manj pa v avtonomnih pokrajinah. Pokrajine ne potrebujejo komisarijev, ampak avtonomnih skupščin, ki delajo v okviru ustave in državnih zakonov. Samo ustava in zakon morata biti meja za delokrog pokrajinskih skupščin, ne pa kak sekanten in partizanski komisar centralne vlade. Tretje, kar navajajo srbijski politiki kot argument proti avtonomijam, so finance. To pa razumemo, kajti o financah se bomo morali s svojimi brati dobro pogovoriti, tudi o tem, kako so se zadnji dve leti potrošile mnogobrojne milijarde. Računi o teh dveh letih še morajo priti na dan. Kako malo so ravno centralisti zmogli za ureditev financ, vidimo zadnji mesec. Vse finančne zadeve Vojvodine so se centralizirale in po Vojvodini se nastavili srbijski ljudje. Pravimo ljudje, kajti mnogi jih ni bilo dosedaj sploh uradnikov. Toda kdor je pismen, je danes za vse sposoben. In rezultat? Popoln kaos, popolna deruta, ves aparat se je ustavil. Centralizem v financah pomeni bankerot naših financ.

Mnogo se govori tudi o tem, ali dva doma ali samo eden. Kakor znano, Jugoslovanski klub predlaga dva enakovredna doma, eden bi bil za programatično in narodno-politično, drugi stanovski pa za socialno-ekonomska vprašanja, oba skupaj pa za zunanjo trgovinsko politiko, za budžet in za vprašanja o miru ali vojski.

Jugoslovanski klub se marljivo giblje in skuša uveljaviti svoja načela. To je zanj vsekakor težka naloga, ker mora prebiti zid tu trdno ukoreninjenih reakcionarnih naziranj.

Prepad.

Boji, ki se vrše že od decembra v konstituenti, so bili samo spopadi predstraž in samo uvod v veliko borbo za ustavo. Splošno je bilo razširjeno mnenje, da se bodo stranke zbližale, da bo vsaka popustila od te ali one nebitvene točke svojega ustavnega programa in da bo šlo vse delo za tem da se ustvari ustava na podlagi sporazuma med različnimi strukami. Optimisti, ki so verjeli v to, so danes razočarani. Zdi se nam, da je prišlo veliko razočaranje zato, ker niso poznali globokega prepada, ki deli preteklost od bodočnosti.

Prva velika razlika je v nasprotju med centralističnim in avtonomističnim naziranjem. Plitvo bi segel, kdor bi dejal, da gre samo za zunanjo obliko državne uprave. Za one, ki branijo centralizem, kakor tudi za avtonomiste, leže temeljni razlogi vse globlje. Centralizem pomeni vseomogočo vladno, pomeni tiranstvo vladajočega režima, ki oblikuje po svoji neomejeni volji vse organizme, ki so nižji od države — pleme, stan, kulturno enoto, pokrajino in občino — po svoji volji. Centralistična država ne more trpeti pod seboj življenja samoupravnih organizmov in zato je v njenem bistvu, da skuša uniformirati vse avtonomno življenje in mu utisniti svoj pečat. Avtonomistično načelo pa hoče da v okvirju države žive manjši organizmi lastno življenje, da naravne enote, pokrajine, same urejajo svoje posebne zadeve. Osrednja vlada ima vršiti one funkcije, ki so že po svoji naravi skupne celemu državnemu telesu. Moč države je v močni rasti njenih naravnih in sestavnih celic. — Razlika med tema dvema nazoroma je tako globoka, da je dvomljivo, ali bi se dal ta prepad premostiti brez velikih in težkih žrtv.

Centralisti sami pa v ustavnem vprašanju razpadajo v bolj ali manj radikalne struje; s skupino, ki je najbolj na desni bi bil sporazum v tem vprašanju morda mogoč. Saj se med slovenskimi demokrati s 3 poslanci ni enotnosti v vprašanju, ali naj Slovenijo pože centralizem ali ne. Toda ravno zadnje razprave v ustavnem odboru so pokazale, da obstoja drugi, še globlji prepad med strankami v konstituenti. Poslanec Avramović, ki je duševno središče zemljoradnikov in popolno nasprotje g. poslaniškega kandidata dr. Vošnjaka, je poudaril, da država ni samo politična, ampak tudi socialnogospodarska organizacija. Komunisti so potem z velikim poudarkom nastopili za radikalno izvedbo njihovega programa v državi. Jasnega in izvedljivega načrta ni podal ne prvi ne drugi. V imenu ljudske stranke je nastopil posl. dr. Šimrak s konkretnimi predlogi, da v ustavi dobimo temelj za velike socialne reforme, po katerih kličo ljudstvo in še z večjo silo pravičnost.

Socialna načela, ki jih zastopa ljudska stranka v ustavnem odboru, so: Zasebna last nalaga dolžnosti. Zasebna last je neotakljiva, dekler ne oškoduje celote. V ustavo naj pride določba, da imajo država in avtonomni zastopi pravico podružiti osebno lastnino, če to zahtevajo interesi vse družbe.

S tem korakom je načeto osrednje vprašanje bodočnosti. Zavedamo se odgovornosti, ki leži na ljudski stranki. »Svobodna misel« je jugoslovanskim katolicarom po g. Pribečeviću napovedala boj. Sredi najbrutnejše borbe za avtonomijo in ljudske pravice. S tem zgodovinsko-važnim hipom je ljudska stranka v konstituenti vzela nase tretjo težko in častno nalogo, da se bori s kapitalizmom, ga vrže ob tla in prinese ljudstvu tudi gospodarsko svobodo.

Med strukami v konstituenti se je odprl nov, nepremostljiv prepad. Na eni strani so centralisti in branilci kapitalizma, na drugi avtonomisti in bojovníki za socialne pravice ljudstva. Morda se bo strankam preteklosti za nekaj časa posrečilo, z nasiljem izvesti svoje načrte. Držali ne bodo. Te stranke se ozi-
rajo nazaj v Sodomo in Gomoro kapitalistične družbe. Okamenile bodo in njih ime bo socialna Reakcija.

Trockij p i pravija novo vo no.

Na seji združenega sovjeta narodnih komisarijev in vrhovnega revolucionarjskega vojnega sveta je Trockij obširno govoril o vojnem načrtu za letošnje leto. Dejal je, da treba zaključenje miru s Poljsko zavla-

čevati. Besarabija bo služila za povod za vojsko z Rumunijo. Z Nemčijo je treba vzdržati dobre odnose, ker je najboljši vojni liferant Rusije. S pomočjo nemških tehnikov se spuste v kratkem v morje tri-
je podmorski čolni. Jako previdno je treba ravnati z Japonsko, ki bi nam skupaj z Nemčijo mogla pomagati na vzhodu (?). Rusija mora imeti 2 milijonsko vojsko, da izvede svoje načrte.

Zmaga Len na nad Trockim

Na zboru komunistične stranke v Voznesenku je bilo oddanih 900 glasov v prilog politike Lenina, ki priznava neodvisnost delavskih strokovnih zvez, in le 27 glasov za Trockega in Bukarina, ki hoče strokovne organizacije popolnoma predrediti sovjetom. Končno se ta konflikt reši 6. marca na strankini skupščini v Moskvi.

Centrum protibolševizma na vzhodu.

General Semenov je ostanke svoje armade, kateri so se pridružili ostanki Kolčakove armade pod vodstvom generala Lohvickega, koncentriral v Nikolsk Usurijskem na sibirski progi zapadno od Vladivostoka. Vseh mož, ki so baje dobro oboroženi in imajo 30 broniranih voz, je 20.000. V mestu obstoji tudi oficirska šola. Akcijo podpirajo slejkoprej Japonci.

Iz zasedenega ozemlja.

Iz dela nekdanje vojvodine Kranjske, ki se zdaj vsled enega največjih ropov, izvršenih v svetovni vojski, nahaja pod italijansko krono, smo sprejeli sledeče informacije:

Italijanska uprava je nemarna in neredna. So pa Italijani na zunaj skrajno priljubljeni in gre vse njihov stremeljenje za tem, da naše ljudstvo demoralizujejo. V tem oziru je z naše strani v izvestnih slojih, ki delajo dobre kupčije, opaziti narodno mlačnost, kakršne bi ne bili pričakovali. V tem oziru nas goriški Kras, sploh goriški del Venecije Julije ter Trst in Istra zelo nadkriljujejo. Zelo je treba grajati tudi del našega ženstva, ki je s tuji veliko preveč prijazno. Precej škodujejo nekateri bratje, ki prihajajo k nam preko meje in širijo defetizem. Treba naše ljudi opominjati, naj se v uradih poslužujejo slovenskega jezika, naj se organizirajo proti italijanski trgovini, ki naše kraje preplavlja in se vržejo z vso silo na resno društveno življenje mesto da se udeležujejo plesov, s katerimi italijanski prišleci skušajo izkvariti narodno moralo.

Kar se tiče uprave, je skoro izključno italijanska. Civilna komisarija v Postojni in Logatcu sta Italijana, tudi ostalo uradništvo je domala vse italijansko; le v Postojni je komisarijev namestnik renegat hrvaškega rodu, več ali manj več našega jezika. Uradni odloki so vsi italijanski; na županstva se pošiljajo italijansko-slovenski dopisi, v katerih je slovenščina zelo izpačena. (Take donise smo videli na lastne oči. Op. ured.) Tudi šolska izpričevala so italijansko-slovenska. Učitelji se zaradi malenkosti šikanirajo; sploh kaže italijanska vlada malo umevanja za naše potrebe in nič naklonjenosti do naše narodne kulture. Šole so odprte tam, kjer so učne moči; šest šol v Postojnskem okraju je brez vsakršnih učnih knjiž, ker je berilo znanega bivšega ravnatelja idrijske realke De Michelija popolnoma neporabno, novega, prirejenega po Ganglovm berilu, pa vlada do zdaj še ni potrdila. Italijansko so začeli podučevati v četrtem azredu, v Postojni na meščanski šoli v petem, ter jo poučuje Italijanka, ki ne zna besedice slovenski!

Najznačilnejše je, da italijanska uprava poitalijančuje naša krajevna imena; celo iz Kilovč je napravila Monte Fredo (Kullenberg = Köhler Berg = Monte Fredo). Dogaja se že, da italijanski uradniki na postajah ne izdajajo voznih listov na zahtevo v slovenskem jeziku. Za Trnovo rabi tržaški generalni civilni komisariat Ternovo, naši gospodje

komisarji pa so si že izmislili ime Torre nuovo!

Počasi se začenja društveno življenje. Tako je vlada dovolila v Trnovem Miklavžev večer, tudi v Ilirski Bistrici je začela Čitalnica delovati. Silvestrov večer se je tudi obhajal, čeprav je prišel dva tedna pozneje vladen odlok, ki Silvestrov večer brez vsake motivacije prepoveduje. Sokola in Orla uprava na noben način ne dovoljuje; v Ilirski Bistrici so sneli s Sokolskega doma napis in razbili kip sokola. Dragoceno zastavo so domačini spravili na varno in je karabinjeri niso našli, dasi so vsevprek preiskavali. Orlovski dom v Trnovem je zaseden od vojakov, ravno tako Sokolski dom v Ilirski Bistrici.

Strankarskega boja med narodnimi Slovenci ni več; začenjajočega se življenja po čitalnicah in izobraževalnih društvih se udeležuje duhovščina složno s posvetno inteligenco. Kljub žalostnim razmeram rodoljubi niso klonili duhom in politična ter kulturna odganizacija se bo brez dvoma z vso energijo začela. Italijanski nacionalisti kujejo nevarne sklepe; radi bi zavlekli volitve v parlament, da volivni zakon spremene tako, da oropajo Slovence čim več glasov. Prave koncentracije narodnih sil dozdi seveda še ni; nekateri so preveč zaupljivi, oziroma odjenljivi nasproti laškim vplivom; tako v Postojni, kjer uraduje zviti Cavalli. Naše politično središče je seveda Trst, ki je neupogljiv, zaveden in odločen; od tam bo kmalu začelo krožiti krepko politično narodno življenje po vsem anektiranem ozemlju.

Dobra lekcija.

G. minister za konstituantno Trifković je čital v demokratičnem časopisju denunciacije slovenskih demokratov o SLS in jim točno nasled. V ustavnem odboru je odgovarjal posl. Sušniku z natančevanjem. Poslanec Sušnik mu je dal te-le pismene lekcije:

»Včeraj sem koncem seje stavil na gospoda predsednika vprašanje, ali bi ne bilo umestno, da se seje ustavnega odbora odgode za toliko časa, dokler se vlada ne kompletira, ker mi tu razpravljamo načelno o načrtu vlade, ki nima večine. Zato sem konstatiral, da nam vlada ni dala nikakega materiala v objašnjenje in da je g. minister za konstituantno sam priznal, da je bila to napaka vlade. Kakor rečeno, sem stavil vprašanje na gospoda predsednika in sem pričakoval od njega odgovora. A ne vem, kako je prišlo, da je poprej odgovarjal g. minister za konstituantno. Odkrito rečem, gospodje, da ga jaz takrat nisem poslušal in tudi nisem slišal, kaj je rekel, ker je bil nemir, in ker vem, da gospod minister večkrat govori in mnogo govori tudi, kadar ni treba. Šele danes, ko sem dobil stenografski zapisnik, vidim, da je g. minister rekel koncem govora to-le:

Samo oni, koji žele i rade na tome, da se ova država ne konsoliduje, samo ti mogu želiti, da se ustavno pitanje ne reši.

Gospodje! To je rekel g. minister v zvezi z mojim vprašanjem; on očita torej meni in moji stranki, da ne želimo, da se ustavno vprašanje reši, in da delamo na to, da se država ne konsolidira. Gospodje! V imenu svoje stranke moram vsako očitanje subverzivnosti najenergičnejše odbiti. Gospod minister za konstituantno, Vi veste, da je naša stranka bila tista, ki je vedno delala na to, da se ujedini. Vi veste, da je naš pokojni dr. Krek dal življenje za jugoslovansko idejo, Vi veste, da je naš dr. Korošec tvegal glavo ob času, ko so se oni, s katerimi Vi danes vodite politiko, skrivali in si niso upali reči niti besede. Gospod minister, Vi ste sodelovali z našim voditeljem dr. Korošcem v kabinetu in dobro veste, da je on skozi dve leti zapostavljal svoje osebne interese in interese naše stranke, samo da je delal na tem, da se država konsolidira.

In kljub temu, g. minister, nam očitate subverzivnost in nas imenujete anti-državne elemente. Še enkrat odklanjam najenergičnejše vsako tako očitanje in rečem to-le: Gospodje! Ne iščite subverzivnih elementov v naših vrstah! Mi delamo

in hočemo podpirati vsako resno delo, hočemo pa samo to, da se začne graditi pri temelju in ne pri strehi. Če hočete iskati subverzivnih elementov, ki nečajo konsolidacije države, jih iščite v onih vrstah, kjer so najvišji gospodje, kateri kot ministri in državni funkcionarji nič ne delajo in vodijo samo politiko besed, ne pa politiko dejanj.

Predsednik dr. Milenko Vesnić: Gospodine poslanci, ja držim, da je ovo za lično odbrano dosta. Vi držite čitav politički govor.

Poslanec Ant. Sušnik: Gospod predsednik, baš sedaj sem hotel končati. Vprašam Vas, g. predsednik, kaj mislite storiti, da ne bo g. minister za konstituanto delal takih izpadov, kakršnega je napravil ne samo zadnjikrat, ampak že večkrat.

G. minister je nato zlezel pod klop in izjavil, da ni mislil na SLS, ampak na komuniste.

Tedenski pregled.

Centralizem na pohodu.

V Belgradu je šestoročlanska vladna komisija sestavila »prehodne naredbe«, ki jih je vlada na svoji seji »sprejela«. Te vladne prehodne naredbe predpisujejo ustavotvorni skupščini njene zakonodajne funkcije, določajo regentovo prisego na ustavo, prisego poslancev, da bodo delali za kralja in naroda in več drugih stvari. Dalje določajo naredbe: Da se začasni zakoni kraljevine Srbije o državnem svetu, centralni upravi, proračunu in ministrski odgovornosti razširijo na celo državo. Do končnoveljavnih organizacij upravne oblasti ostanejo dosedanje pokrajinske uprave z namestniki na čelu in s podrejenimi sekcijskimi šefi in referenti. Uprava se bo izvrševala pod neposrednim nadzorstvom ministra notr. del. Pokrajinskim upravam se ne morejo izročiti nikake nadaljne dolžnosti. Posebne komisije bodo v roku treh tednov izvršile vse potrebno, da se prenesejo funkcije raznih sekcij na kompetentna ministrstva. Pokrajinski namestniki se bodo imenovali na predlog notranjega ministrstva in se bodo smatrali za državne uradnike. Člen 8. govori o predsednikih sodišč in o sodnikih, za katere določa, da ostanejo na svojih dosedanjih mestih, dokler se ne sklenejo novi zakoni.

Vse te dalekosežne naredbe je sprejela vlada na svojo pest preko glave konstituante. Vlada uveljavlja centralizem, še preden je mogla konstituanta izjaviti svojo voljo, kakšno ustavo hoče. To ni več samo centralizem, ampak neprikrit absolutizem.

V ostalem je vlada predložila konstituenti svoje skrupulno ustavnega načrta, ki obsega 86 členov. Značilno je, da načrtu ni priloženo nikakvo pojasnilo, kar je še pri mnogo manj važnih zakonih povsod običaj. Ko je muslim. poslanec dr. Spaho grajal to površnost, se je minister izgovarjal, da vlada ni imela časa za to.

Ustavni odbor

Ima vsak dan sejo. Tu se sedaj vrši boj za pravice jugoslovanskega ljudstva proti centralističnim nakanam demokratov in dela radikalcev.

V seji 7. febr. je v imenu zemljoradnikov govoril poslanec Avramović, ki je naglašal, da je sedaj čas boja za politično svobodo prešel in da so sedaj časi socialno-gospodarskih vprašanj.

V tej seji se je oglasil z velikim govorom tudi dr. Milenko Vesnić, ki se pa ni povsod nad tesnosrčno centralistično in hegemonsko stališče. Branil je vladni ustavni načrt in rekel, da mora biti ustava čim — krajša, zato se vanjo ne smejo sprejeti socialno-gospodarska vprašanja.

V imenu slovenskih samostojnežev je govoril dr. Bogumil Vošnjak, ki se je izjavil proti vsem zahtevam slovenskega ljudstva in zlasti tudi proti avtonomiji Slovenije. Da bi se demokratom še bolj prikupil in oddolžil, je nesramno obrekoval SLS, češ da je protisrbska.

V seji 8. febr. so govorili: Komunisti Filipović in dr. Simo Marković. Marković je ostro kritiziral centralistično belgajsko politiko, ki se je vodila doslej in povzročila, da smo danes dlje od narodnega edinstva nego kdaj prej.

Republikanec Gjonović je izjavil, da je zedinjenje nedotakljivo dejstvo; v ostalem je zahteval, da se mora z ustavo urediti tudi vse socialno življenje, zagovarjal republikansko državno obliko in zahteval, naj se odločitev o le-tej prepusti narodu.

V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril dr. Šimrak, ki se je izjavil proti vsakemu plemenskem separatizmu, enako odločno pa tudi proti srbski hegemoniji. Razmerje med srbsko vlado in svojočasnim Narodnim večem ni bilo ono med zmagovalcem in premaganem, ampak je bilo Narodno večje »uverena oblast s popolnim pravom, da vodi pogajanja«. To sta bila priznala svoj čas tudi Pašić in Protić. Bodoča ustava mora biti plod sporazuma med vsemi našimi plemeni. Jugoslovanski klub je za upravno avtonomijo, ki upošteva zgodovinsko dana dejstva. Parlament bodi dvodomen: politični in stanovski. Klub zahteva versko svobodo. Ustava mora imeti tudi svoj socialni in gospodarski del in onemogočiti izkoriščanje socialno in gospodarsko slabših slojev.

Za muslimane je govoril dr. Mehmed Spaho in se izjavil za avtonomijo zgodovinskih pokrajin. V seji 9. t. m. je spravił posl. Sušnik vlado v zadregu z vprašanjem, kako je mogla predložiti ravno svoj ustavni načrt, ko vendar nima večine. Odgovarjal je zelo nerodno minister dr. Trifković, ki je sumničil namene Sušnikovega vprašanja. Sušnik je krepko odgovoril in rekel, da se je ljudska stranka borila za svobodo naroda, ko so bili Trifkovičevi zaplečniki še zvesti sluge starega režima.

Potem je govoril demokrat Voja Marinković, ki je seveda branil centralizem in vladno ustavo.

Za njim je govoril radikalec Ljuba Jovanović, ki je priznal obveznost krške deklaracije in izrazil željo, da bi bila ustava delo kompromisa. Zavzemal se je za sporazum z Narodnim in Jugoslovanskim klubom.

Posl. Jugoslovanskega kluba dr. Šimrak je žigosal akcijo pravoslavnega obridskega škofa Došića na Češkoslovaškem, kjer gre na roko odpadniški narodni cerkvi. To mora žaliti katoličane v naši državi. Nato je Šimrak vprašal ministra, zakaj se ustavnemu odboru ni predložil Protićev ustavni načrt in poročilo komisije za upravno razdelitev pokrajin, zakaj pride vse prej v časopise (demokratsko seveda), nego pred ustavni odbor.

Šimrakova vprašanja je podprl tudi radikalec Nestas Petrović.

Minister dr. Trifković je podal brezposmerna pojasnila, nakar se je seja zaključila.

Jugoslovanski klub

Je pri ministru Pribeževiću odločno protestiral proti zadnjim šolskim odredbam na Slovenskem ter se pri Pašiću kot zunanjemu ministru zavzel za osvoboditev župnika Klekla.

Notranjepolitični položaj

se ni izpremenil. Radič je zopet poslal v Belgrad svojega odposlanca dr. Basarićeka, da preišče politična tla radi prihoda Radičevcev v Belgrad. Basariček je obiskal tudi Jugoslov. klub. V Zagrebu se pa vrše pogajanja med Radičevci in srbskimi republikanci ter se je baje dosegel med obema strankama sporazum. — Srbski zemljoradniki so skrajno razočarani nad našimi samostojnimi in njihovim centralizmom; predsednik zemljoradniškega kluba posl. Avramović je izjavil, da se njegov klub nikakor ne strinja z načeli dr. Vošnjaka. — Radikalni klub je končnovaljavno odklonil demokratsko iznajdbo državnih podatnikov. — Predsednika Narodnega kluba dr. Drinković je te dni sprejel regent v nadenoturni audienci. Drinković je regentu tolažil želje in potrebe Hrvatov in Slovencev, oziroma katoličanov in muslimanov.

Zunanja politika.

Italija je končno storila ukrepe, da njeno vojaštvo izprazni zasedeno ozemlje in nam izroči železnice in vso upravo. Z naše strani se je istotako prevlelo potrebno, da sprejemo upravo končno osvobojenih ozemelj. Žal, da je vlada v razmejitveno komisijo poslala same Srbe, ki o naših deželah nimajo pojma.

Amerika pripravlja mednarodno konferenco za razorožitev sveta. Dala je dober zgled s tem, da je vzlic Wilsonovemu vetu sklenila zakon, glasom katerega se zmanjša stalna vojska na 175.000 mož. Amerika se zavzema tudi za zmanjšanje bremen Nemčiji.

V češkoslovaškem parlamentu je izjavil znani prvobornik za avtonomijo Slovaške p. Hlinka zvestobo Češkoslovaški republiki in naglasil, da njegov program nikakor ne sega preko mej češkoslovaške domovine. P. Hlinka popolnoma odobruje zunanjo politiko dr. Beneša.

Francija in Poljska sta sklenili gospodarsko in vojaško zvezo. — Poljska je sklenila gospodarsko pogodbo z Mažarsko. — Pogajanja med Rusijo in Poljsko v Rigi so se zopet ustavila, ker je Poljska zadnji čas — menda pod vplivom entente — zvišala svoje zahteve.

Dnevni dogodki.

Sv. oče Benedikt XV. je poslal za vojne srote v Jugoslavijo pol milijona dinarjev. — Župnik in pisatelj F. S. Finžgar je 9. t. m. praznoval svojo 50. letnico. — Umrj je na štaterskem skladišču dr. Josip Ipavčić. — V Zagrebu je umrl pedagog Davorin Trstenjak. — V Celovcu je se protizakonito izvolil nov odbor Mohorjeve družbe z župnikom Trunkom na čelu. Ker ima družba svoj sedež v Prevaljah v Jugoslaviji, je gornji odbor nepostaven in se bo vse storilo, da ostane premoženje družbe sv. Mohorja ohranjeno slovenskemu narodu, ki ga je zlojilo. — Ljubljanski stanovski urad je zasegel cerkev sv. Jožefa, da namesti v njej neko tiskarno, ki je bila doslej v telovadnici ljubljanskega dekliškega liceja. Telovadnico vrnejo gojencem. — Ministrstvo za prehrano v Belgradu se opusti. — Prometno ministrstvo je imenovalo posebno komisijo, da izvrši priprave za zgradbo proge Kočevje—Brod—Moravice. — Tržaški fašisti so zažgali v Trstu tiskarno komunističnega lista »Lavoratore«.

Iz ustavnega odbora.

Belgrad, 12. febr.

Središče parlamentarne politike je sedaj ustavotvorni odbor. Vlado zastopa v njem minister za konstituanto g. Trifković. Priznati se mu mora, da je dober debater, a vrlo slab poznavalec ustavnih vprašanj. Raditega mu morata vsaki kritični situaciji priskočiti na pomoč ali dr. Vesnić ali dr. Marković. Ni čudo, da se je poslednje dni govorilo, da mislijo radikali nesposobnega Trifkovića zameniti s sposobnejšo osebo.

Vlada še vedno ni sestavljena in še vedno ne razpolaga z večino, ki je potrebna, da se sprejme ustava. V vsakem navadnem parlamentu v takem slučaju vse delo počiva, dokler ni vlada kompetentna in večina pridobljena. Ustavotvorna skupščina je malo več kakor navadni parlament, ali mi ipak delamo in sklepamo naprej. A nihče ne ve, katera vlada bo ovo delo zagovarjala in v koliko so sedanjji ministri odgovorni za svoje govore in izjave v ustavotvornem odboru. Vse ima obujete, da pride druga vlada in da bo odbor še enkrat mora ipričeti svoje posvetovanje o novem ustavu druge vlade. Zato smo mišljenja, da je sedanje delo le zavlačevanje, da se kmalu donese ustava. Najprej je treba brzo razčistiti položaj, sestaviti večino in vlado, potem pa naj stopi kompletna vlada kot povsem odgovoren faktor pred ustavotvorni odbor. Toda mišljenje sedaj na površju stojičih politikov je tako nezrelo, da ne uvidijo, kako svoje delo le napol opravljajo. Protić, ki gleda globlje in misli državniški, pa še ne sme v ospredje.

Človek se mora tudi čudom začuditi, ako pogleda člane v ustavotvornem odboru, kako so tudi oni neresni ali nezreli v onih trenutkih. Dr. Žerjav jo je odkuril k topli peči domov. Dr. Vošnjak, slovenski lažiagrar, je izrekel svoj govor ter odšel kakor kokoš, ki znese jajce, odkodokada in odide. Nekateri demokrati se oživljajo v najbolj otročjih medklicah. Med njimi bivši ban dr. Tomljenović, imenovan Fran Josip Habsburški, nadalje bivši vladni, za vojsko navdušeni socialist Demeštrović in bivši madžaron dr. Sečerv, vsi trije sedaj odlični »državotvorni demokrati«. Le eden demokrat sedi mirno in tiho, to je faktilni urednik beogradske »Pravde«, dr. Voja Marinković. Piše in si dela notice. Vsak dan napada v »Pravdi« dr. Korošca in Jugoslovanski klub, ki je prošle godine pomagal dr. Ribarcu, da odkrije svetu njegovo subotiško klavniško afero. Ko je umrl minister Stojan-

nović, hotel je postati dr. Marinković finančni minister, a zopet se je spodtaknil nad subotiško afero in padel. Sedaj se maščuje v vsakdanjih napadih na Jugoslovanski klub. Mir mu mirne duše privoščimo to vživanje.

Radič je poslal že tretjikat »vojega goloba« v Belgrad, ali bo našel zeleno vejico ali ne. ne vemo. Toda prijatelj in neprijatelj sta si edina, da bi bilo stališče srbske radikalne in srbske demokratske stranke obupno, ako bi Radič pripeljal svoje Hrvate v Belgrad. Ako dobimo Pribeževićev centralizem, bo največ kriv Radič s svojo abstinenco.

Politične novice.

+ V obrambo koroških Slovencev. Kakor smo doznali je dež. vlada v odgovoru na izganjanje Slovencev iz Koroškega poostrišla potne predpise za vse potnike, ki prihajajo iz Koroške, ali odhajajo tja. Ker se v zadnjem času izgoni Slovencev iz Koroške množe, ker jemljejo Slovencev gostiln. koncesije, ker jim odpovedujejo stanovanja itd., je vlada odredila, da se bo z nemškimi Korošci v Sloveniji enako postopalo.

+ Pepelnico premišljevanje. »Slovenski Narod« se v številki 11. t. m. v drugič v uvodniku peča s pojavi naraščajoče demoralizovanosti med naše mladine in med drugim piše: »Predpustni dirindaj se je nehal in ostal nam je vsem skupaj temeljit maček. Želodec se ne obrača le tistim, ki so se udeleževali rajanja do zvrhane mere, temveč tudi onim, ki so gledali to početje bolj ob strani... Zdravi mladini ne odrekamo pravice do umerjene dostojne zabave, saj taka oplemenjuje dušo in telo, a to, kar se je letošnji predpust nudilo na raznih prireditvah naši zabave željni mladini, pa presega vse mere zdrave in pametne umerjenosti. Klic po nadzorstvu nad korporacijami, ki prirejajo veselice, ki so same sebi namen, pa jih potem imenujejo dostojne prireditve, tak klic bi sicer ne bil nič popularen, čisto gotovo pa je, da bi bila taka kontrola letos preprečila marsikaj, kar ni vplivalo baš blagodejno na našo mladež... Iz sedanje razbrzdanoosti se moramo vrniti k treznosti, zavedati se moramo, da bodo naši sosede kruto izkoristili vsako našo slabost, vsako našo hibo. Danes nam manjka še skoro prav vsega, kar dela narod močan, silen in v resnici svoboden in neodvisen. Le v prvih začetkih smo ponekod in še ti začetki so ogroženi, če se bo izkazovala naša hiperprodukcija le na neproduktivnem polju veseljačenja. Tako ne smemo ostati, produktivnost se mora povzpeti nad vporabo, živeti moramo od sadov našega dela, od obresti našega kapitala, a ne na kredit in od danes do jutri.« Izvajanja »Slov. Naroda« so vredna vse pozornosti in uvaževanja. Misel o nadzorstvu nad veseljami, ki so same sebi namen, je jako dobra in uresničljiva, če se le ne bo zdelo komu — preklerikalna... Imeli bi še marsikaj k tem izvajanjem dopolniti, pa naj zadostuje to, da ko statiramo razveseljivo dejstvo, kako se brez razlike strank ujemamo vsaj v tem, da treba enkrat storiti kaj resnega in velikopoteznega, da se ustavi proces povojne nprave gnjilobe.

+ Politiko iz šol. »Marburger Ztg.« je objavila uvodnik »Politik und Schule«, v katerem opisuje razmere na naših srednjih šolah, ki so postale vsled politiziranja mladine pozorišče ogabnih hujskarij in nasprotij. S posokoljenjem šol bi se te razmere samo še poslabšale in nasprotstvo med mladino poostrišlo.

+ Upravna močnost. Samostojni poslanec dr. Vošnjak je v ustavnem odboru izjavil: »Pri nas obstoji še črnorumeni »mentalitet« (mišljenje) — v tem ima g. Vesnić prav. Treba pa je bilo vse uradniške starega režima odpraviti.«

+ Minister Kukovec gre na Angleško. »Riječ« poroča, da je angleška vlada pozvala našo, da sodeluje v industrijski izložbi, ki se bo vršila v Birminghamu. Od strani naše vlade bo odšel minister za trgovino in industrijo g. Kukovec. — Za našo industrijo bo to brez dvoma velik uspeh, — če g. ministra ne bo doma.

+ »Kranjci« in »Slovenci«. Ob plebiscitu smo brali, da so koroški nemškutarji glasovali za Nemško Avstrijo, ker so se čutili samo Korošce, ne pa Slovence, in jim je bilo za »nedeljeno Koroško«. Če listamo po naši politični zgodovini, bomo videli, da smo bili pred 50 leti na Kranjskem skoro na isti stopnji kakor sedaj na Koroškem. Pod geslom »kranjstva« so lovili pristaše v boju proti slovenstvu. To je pravilno ugotovil dopisnik iz Radoljice v »Slov. Narodu« z dne 12. junija 1877. l.: »Mestni filister ti trdi, ako ga opominjaš, naj voli Slovenca, da je »Kranjc« in da hoče »Kranjc« ostati... ker on si v Kranjskej personificira vse ono, kar je komu ljubljena domovina, in v tej misli ga potrdi zapeljivec nemškutar, ki mu pravi, da smo le Kranjci in mu Slovence predstavljajo kot jako čudno sekto brez vsake domovine... Kdor mi več da in od kogar si več upam za-se koristiti dobiti, s tem bom držal, s tem bom volil, pravijo ti.« (Prijatelj, »Jan-ko Kernik, njega delo in doba«, sešitek II. in III., str. 89.)

+ Poljaki zastavijo gališke vrelce nafte. Iz Zeneve poročajo, da je poljska vlada poslala v vse zapadnoevropske države posebne komisije, da sklenejo z vladami dogovor glede novih posojil. S holandskimi sindikati se vrše pogajanja, da se sklene pogodba, po kateri bi jim Poljska za 20 let prepustila izrabo naftinih vrelcev v Galiciji. S francoskim konzorcijem se pogaja poljska komisija za posojilo 250 milijonov frankov. Posojilo bo krito z zastavo borislavskih naftinih vrelcev. Poljski poslanci se pogajajo tudi z Italijo, Anglijo, Belgijo in Švico. Holandski sindikat je v zadnjem hipu zavlekel pogajanja, ker so se pojavili dvomi, ali bo Poljska mogla izpolniti svoje obveznosti. Pogajanja se bodo nadaljevala, ko bo končno javno odločeno, komu pripade vzhodna Galicija. — Istočasno je zapadnoukrajinska vlada poslala vsem vladam noto, v kateri izjavlja, da leži 75 odstotkov vseh naftinih vrelcev na ukrajinskem ozemlju in da Poljska neupravičeno špekulira s tem ukrajinskim narodnim bogastvom. Poljska valuta, ki je ena najnižjih v Evropi, dela mladi republiki mnogo težav. Posebno sedaj, pred plebiscitom v Gor. Sleziji, ko agitirajo Nemci z geslom: Poljska pred krahami! Ti dalekosežni gospodarski ukrepi Poljske so energičen poskus, z radikalnimi sredstvi ozdraviti državno gospodarstvo.

+ Italija in Nemčija. Dne 10. t. m. je izročil novi italijanski poslanik v Berlinu, Frassati, državnemu predsedniku Ebertu svoja poverljiva pisma. V svojem nagovoru je povdarjal otrebo, da se nemška in italijanska država podpirata v svojem stremljenju po miru. Storil bo kolikor mogoče, da pride ta želja po grozni uničevalni vojni do izraza v medsebojnih odnosajih obeh držav. Državni predsednik Ebert je odgovoril, da sta nemška in italijanska vlada edini v stremljenju po skupnem sodelovanju vseh narodov pri gospodarski obnovi. Obe vladi morata zato tudi od drugih narodov pričakovati isto stremljenje, vsled česar prosil poslanika pomoči pri zasledovanju teh ciljev.

+ Vojaška konvencija med Rumunijo in Poljsko. Kakor se javlja iz Bukarešte, se vrše med Rumunijo in Poljsko pogajanja glede vojaške konvencije. Agencija Damian je od pristojnega mesta pooblaščenca, da dementira vest o tajni pogodbi med Bolgarijo in Poljsko, ki se nanaša na Dobružo.

Laži „naprednega učitelja“ v „Jutru“.

Turnišče v Prekmurju, 7. febr.

(Dalje.)

4. Laž, ki si jo je dovolil g. »napredni učitelj« v svojih člankih v »Jutru«, je ta-le:

»Kako izrabljajo (plebanoši) ljudi na dan sv. K... Mežnar je prodajal sveče, katere so ljudje kupovali in nosili na oltar. Ker je bilo pokupovanje zelo veliko in sveč ni bilo dovolj, vzeli jih je mežnar zopet naprodaj in faktilčno je bila edna sveča osemkrat prodana.« Napredni člankar tu zopet govori o reči, katere ne razume. Jaz mu ovadam, da je ena sveča ne osemkrat, nego morebiti tridesetkrat bila prodana. To je namreč stara navada v treh slovenskih župnijah, katere so nekaj k zagrebški župniji spadale, da ljudje na dan sv. Antona cerkvene sveče kupujejo in na oltar položijo. Ne plačajo sveč po kupni ceni, ampak dajo, kolikor hočejo. Potem se sveče z oltarja nazaj privesejo in jih zopet drugi vzamejo in nesejo na oltar. Ljudje pa pri tem plebanošu nič ne nanosijo, ker to je dohodek, dar cerkvi plebanoš (župnik) dobi za kritje svojih stroškov eno tretjino. — Ali »plebanoši izrabljajo ljudi«, to tako lepo žvenklja naprednim. ušesom! Ta štor misli, da so Prekmurci tako neumni, kot prebivalci centralne Afrike? Sreča mu, da Prekmurci ne čitajo »Jutra«, drugače bi izpod plašča potegnili »naprednega učitelja« ter mu hitro dokazali, da niso tako zaostali, kakor jih on obrekuje, in bi mu pokazali najkrajšo pot nazaj v njegovo staro domovino tamkje med istrskimi briganti.

5. laž, da g. Klekl v svojih »Novinah« pridno udriha po »Kranjcih«. Splošno znano je, da je g. Klekl najodločnejši pristaš jugoslovanskega združenja in v njegovih »Novinah« še nikdo ni mogel čitati ni edne reči zoper Kranjce ali druge Jugoslovane. Zakaj se je pa dopisnik zaletel v njega? Napredna metoda! Klekl je katoliški duhovnik, dopisnik pa »napreden« gospod, brez zavisti rečeno — moderni pogan, kateremu se ob pogledu na katoliškega popa takoj vsi lasje namražijo.

6. laž ali kopica laži je nakopičena v pisanju o prekmurškem šolskem sosvetu. »V šol. sosv. sedi 7 katoliških duhovnikov, 2 luteranskih pastora, 3 domači (klerikalni) prekmurški školniki in 2 gerenta.« Resnica je pa: Predsednik je g. civilni komisar, referent je g. šolski nadzornik, člani: prej 5 katoliških duhovnikov, zdaj samo štirje, ker je župnik Sakovič že lani odklonil to čast, da bi on samo kot statist asistiral pri čisto absolutistični šolski upravi; ali zato župnik Sakovič pri »naprednem učitelju« še vedno drži na seji sošolske teatralne govore, akrepem se že 9 mesecev ni udeležil seje; dalje 3 luteranski duhovniki, 1 katoliški in 1 luteranski »školnik« in 1 nadučitelj (na državni šoli v Murski

oboti) ter 2 gerenta. Omenim, da so ti 3 prekmurški učitelji ravno toliko klerikalni, kolikor napredni dopisnik »Jutro«, kateri ti tega ne ve, da se je »prekmurški parlament« imenoval vpokojeni svet civilnega komisarja, ne pa šolski svet. Če bi članke malo maral za resnico, bi lahko zvedel, da ta šolski svet samo pictus masculus, njegovega nasvetovanja ne respektira ne g. civilni komisar, ne g. nadzornik, tem manj pa ti šolski svet. Da je pa g. civilni komisar beralec in g. nadzornik tudi, zato bi »našeden učitelj« moral s tem svetom prav zavoljen biti. Kaj ga pa muči, da se li toliko letava v to formalnostno institucijo? Da, da, Vladimir Štrebinsky mu je imel! To pokaže na koncu svojega četrtega članka (»Jutro« lev. 15.), kjer v pozi neuklanjivega državnika in narodnega velepedagoga nasvetuje »najnujnejše reforme« za prekmurško šolstvo: »Napravita se naj dva šolska okraja. Nadzornik je preobložen...« itd. Aha, dopisnik želi ostati drugi šolski nadzornik v Prekmurju! Kvalifikacija ima na to: »naprednost, lažljivost, hujkanje zoper katoliške duhovnike; kvalitete bo g. Pribičević sigurno vpošteval, le mu tačas ne splava po Savi.

Moj predlog o »najnujnejši reformi« je na to: Naj se falirani dijaki ne sprejmejo v učiteljske in naj se zahteva, da ta ki hoče učitelj postati, mora izvršiti 8 gimnazij in potem učiteljske. Tedaj se ne bodo pisali od naprednega učitelja v »Jutro« taki neumni članki.

J. Sakovič, župnik.

Dnevne novice.

— Naša žalna manifestacija ob priliki naše proslave aneksije zasedenega ozemlja. Jugoslovenska Matica v Ljubljani pozivlja vsa naša društva brez razlike strank, da pošljejo svojega zastopnika na sestanek, ki se vrši v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani univerze (deželni dvorec). Predmet obravnave je: Razgovor o žalni manifestaciji ob laški proslavi aneksije našega zasedenega ozemlja. Radi važnosti dnevnega reda prosimo, da se odzovejo po svojih zastopnikih prav vsa naša društva in tudi vsi naši listi. Posebna vabila za ta sestanek se ne bodo izdajala, ampak velja ta poziv kot direktno vabilo vsem društvom. — Jugoslovenska Matica.

— Polhov Gradec. Dve zlati poroki. V nedeljo 6. februarja je, minulo 50 let, ko so bili poročeni Blaž Trobec in Marijana roj. Ambrožič ter Jakob Rihar in Uršula roj. Hribar. — Blaž Trobec, iz znane juglove hiše na Logu, je star 75 let in ravno toliko tudi njegova žena Marijana. Zlato poroko sta obhajala na domu, 3. februarja na godovni dan Blaža. Oba sta še zdrava. Jubilejno svatbo sta obhajala v krogu svojih najbližnjih sorodnikov. Imela sta 10 sinov in hčera, ki so še vsi živi, zapuščata pa 31 vnukov in vnukinj. Zanimivo je to, da imata večino svojih sorodnikov v Ameriki. Blažev brat Jakob je pokoj v Brokvaj, star 83 let, dve sestri sta pri škofu. Potem imata štiri sinove in štiri hčere v Ameriki. Dva sta župnika, dva pa posestnika. Hči Marijana, sestra Alvin je v samostanu učiteljica glasbe. Tudi dva nečaka ima Blaž v Ameriki. Dr. Ivan Seliskar je profesor bogoslovja, dr. Jakob pa zdravnik. Doma sta ostala samo dva sinova: Blaž je gospodar na domu, Jakob pa sedlar v Kozarjih. Težko se dobi kaka rodbina, ki bi imela toliko najbližnjih sorodnikov v Ameriki, kakor Gučlova iz Loga. Vsi se še radi spominjajo svoje rojstne hiše, večkrat pišejo, posebno pokoj Jakob pogosto piše. Letos poleti nameravajo sem priti. Bog daj, da bi našli Blaža in Marijano še pri takem zdravju in tako vesela, kakor sta bila na dan zlate poroke. — Druga zlata poroka Jakoba Riharja in njegove tovarišice Uršule pa je bila 7. februarja pri podružnici sv. Elizabete Podrebrijo. Jakob, star 81 let, je cerkovnik pri tej cerkvi že 51 let, in v kljub visoki starosti še vedno zvesto upravlja to službo. Uršula, stara 86 let, je perica cerkvenega perila že čez 50 let. Oba sta še popolnoma zdrava in čvrsta. Cela podreberska soseska se je veselila tega dogodka, 25 parov v narodnih nošah se je udeležilo te slovesnosti. Ob 11. uri je bila zlata poroka s sv. mašo. Po cerkveni slovesnosti je bila primerna gostija. Vse to je napravila soseska sama, da prizna cerkovniku Jakobu vso zahvalo za tako dolgo in vestno službo pri podružnici sv. Elizabete. Oba skupaj sta sedaj stara 176 let. Bog jima daj še veliko veselih dni v visoki starosti.

— Sv. Trojica v Haložah: Zlato poroko sta dne 6. febr. t. l. obhajala zakonska Martin in Marija Hostnik še krepka po duhu in telesu. Jubilanta sta viničarja, ki vže nad 32 let zvesto in pošteno služijo svojim predpostavljanim — to je graški hranilnici v Podlehniku. Mnogi, ki so za to redko slavnost vedeli, — so se iz srca veselili z zlatoporočnicama in jima voščili še dijamantno. —

— Iz Prekmurja. Kakor se vidi, so resolucije, sprejete na velikem zborovanju v Dol. Lendavi, o katerem je »Slovenec« obširno poročal, imele vendar nekaj uspeha. Ministrstvo pošte in telegrafa je imeno-

valo večje število uradnikov in pomožnih moči za prekmurske poštne postaje. Ministrstvo saobračaja pa je odredilo, da se imajo dela za železniško zvezo Ljutomer—Arnošt—Murska Sobota čim preje začeti. — Da se je vsaj nekaj ukrenilo za zapuščeno Prekmurje, je predvsem zasluga našega vrlega poslanca g. župnika Klekla in pa našega časopisja.

— Slovenci v Belgradu se opozarjajo, da se naročajo knjige Mohorjeve družbe pri družbinem poverjeniku župniku Vekoslavu Wagnerju v Studenički ulici št. 12. Letnina za prihodnje leto znaša 10 K. Vpisati se je treba zadnji čas do 28. febr. t. l. — Takse za predstave. Finančni minister je določil znižane takse za kinematografske predstave. Kino pri nas ni v higieni in moralnem oziru nič dobrega. Minister naj marveč zniža taksa od otroških in dobredelnih predstav, ali pa naj zanje takse odpravi. Kje na svetu jemlje država od takih predstav po 30 odstotkov?

— Pevska Zveza »Ljubljana« priredi v ponedeljek, 21. t. m. svoj redni koncert. opozarjamo vse zastopnike, ki nameravajo priti na občni zbor »Pevske Zveze«, na ta koncert. Hkrati bomo imeli takrat že v rokah 1. šte. »Pevca«, ki bo obsegal nekaj pesmi koncertnega sporeda.

— Vpostavitve rednega prometa med Jesenicami in Podroščico. Pričenši z 21. februarjem t. l. se odpravi med Jesenicami in Podroščico zopet celokupen tovorni in osebni promet. Dnevno redno bodeta vozila dva mešana vlaka s prihodom na Jesenice ob 14 uri 2 min. in odhodom iz Jesenice ob 1. uri 22 min. — Oba vlaka imata zvezo z Celovcem in Beljakom. Vlak iz Podroščice ima zvezo na ljubljanski večerni vlak. Prihod v Ljubljano ob 19. uri 6 min. V nasprotni smeri ima zvezo vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13. uri 30 min.

— Zoper sokolstvo v šoli je protestiral krajni šolski svet v Slov. Bistrici. Sklenil je soglasno, da bodi iz šole izključena vsaka politika. Šola naj služi edino pouku in vzgoji; zato naj se v šoli ne agitira ne za Sokola ne za Orla, ker se drugače širi med mladino že v nežni mladosti nasprotstvo in sovraštvo. Tako je tudi prav! Mladina naj se vzgaja v verskonavnem duhu!

— Rekruti, ki so vpoklicani na 13. februarja 1921 v vojaško službovanje, se v svojem lastnem interesu opozarjajo, da naj se pač strogo in natančno drže navodil pri vpoklicu. Vse rekrute brez izjeme sme le župan ali njegov namestnik, odnosno od župana zato odločeni uradnik dne 13. februarja 1921 dopolne privedi na dotično polkovno okrožno komando. Vsak rekrut, ki se temu ne bo pokoraval, ampak pride sam, šele popoldne ali pa pozneje, bo kaznovan s 25 dnevnim zapornim, služiti bo moral izven Slovenije in v doglednem času sploh ne more računati na kak dopust. Naj prizadejati to uvažujejo, da se izognejo tem strogim kaznim.

— Moskovski balet. Piše nam Gorenjec: Vozil sem se po železnici iz Ljubljane domov. V kupeju je sedela neka gorenska gospodična, ki je svoji tovarišici z veliko gorečnostjo hvalila moskovski balet, katerega je videla v Ljubljani, rekoč: »Ah, videla sem moskovski balet, svetovnoznan, ki ga je prejšnji car tako protežiral.« Hudomušna prijateljica ji je pa rekla: »Zakaj pa Ljubljana posnema Moskvo? Bo še balet, kakor ga sedaj plešejo v Moskvi, prišel v Ljubljano.«

— Uradne ure na finančni delegaciji. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: »Gospod finančni minister je odredil, da se mora v svrhu nemotenega izvrševanja uradnih poslov točno določiti čas, ki je namenjen službenemu obvešanju z občinstvom in izven katerega se stranke praviloma ne smejo sprejemati. V smislu te odredbe in spričo nujne potrebe, da pride uradništvo do nemotenega konceptivnega dela, ki se vedno množi, je predsedstvo delegacije določilo, da se pri tem oblastvu sprejemajo stranke v uradnih zadevah vsaki delavnik in sicer samo med 10. in 12. uro popoldne. Občinstvo se opozarja na to odredbo s prošnjo, da jo tako v uradnem, kot v lastnem interesu natančno upošteva.

— Orožniška nagrada. Prejeli smo: Glasom različnih časopisov začetkom januarja t. l. je vlada sklenila izplačati nekaznovanim orožnikom za naporno službo pri vzdrževanju javne varnosti in miru nagrado 150 dinarjev. Ker pa orožniki te nagrade faktično niso prejeli, prosimo dotične časopise, da omenjena poročila primerno preključijo, ali pa povedo, kje tiči vzrok neizplačanju objavljenih nagrade. Za naprej pa prosimo: ne pitajte orožnike s praznimi obljubami ker to njim le skrajno mučno razočaranje povzroča, in tudi splošnim interesom države več škoduje kot koristi. Vsa zadeva pa tiči v tem: Pesek v oči.

— Barve naše trobojnice. Dr. Jos. Mal je omenil v »Slovenec« št. 31., kako so nastale barve francoske trikolore, ki so iste tri barve, kakor pri naši trobojnici. Sestava teh treh barv je pa že zelo stara. Francoski duhovnik Jean de Mathe je koncem 12. stoletja ustanovil red Trinitarcev. Ta red si je postavil za glavno nalogo, reševati jetnike iz sužnosti. Ustanovitelj reda je imel, ki je pel novo mašo, prikazen. Videl je belobelečnega angelja, nosečega na prsih križ iz blaga mo-

dre in rdeče barve. Papež Inocenc III. je potrdil l. 1109 .red Trinitarcev, in njihov grb ter določil barvo obleke menihom, namreč belo kuto in na prsih modro-rdeč križ. Papež je tedaj posvetil Trinitarcem belo-modro-rdečo sestavo barv kot znak osvobodjenja sužnjev. Tudi osvobodjenim Trojem, Jugoslovanom, naj bodo iste barve simbol svobode. Zanimivo je, da imajo vsa tri plemena v svojih narodnih praporih iste barve; četudi v drugačni vrsti.

— Vojaki bivšega 17. pp. Ujezniki iz Ruskega! Kdo ve kaj o mojem sinu Jožetu Tomanu iz Sela pri Bledu, ki je kot letnik 1897 služil l. 1915. pri bivš. 17. p. p., 8. Feldkomp.? Vsi stroški se povrnejo. J. Toman, Selo, št. 27.

— Razpis službe. Generalna inspekcija voda v Ljubljani razpisuje službo tehničnega pomožnega uradnika. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razpis v Uradnem listu.

— Primanjkljaj pri zaključku pošnega dnevnega računa. Dne 2. t. m. je pri sklepanju dnevnega računa zapazila pošna upraviteljica Bižal v Grahovem, da ji manjka 12.000 kron, Ker je mislila, da je to le pomota, je zaprla urad in se odpeljala v Cerkljico, kjer je ostala do 3. februarja. Dne 3. februarja je pa naznala orožniški postaji v Cerkljici, da ji je bilo ukradenih 12.000 kron. Orožniki so uvedli obširne poizvedbe, tekom katerih so nekega osuniljenca aretirali.

— Nesreča ali roparski umor? Dne 27. januarja so našli mrtvega v veži njegove hiše ležati 54 letnega posestnika Ivana Krta iz Košič, št. 6. Zagledal ga je njegov 53 letni hlapec Josip Kregar skozi okno in takoj obvestil sosedo. Kregar je šel s sosedi v vežo, v kateri je ležal Krt mrtev z ranami na glavi in roki. Rané so take, da je bil Krt ali ubit, izključeno pa tudi ni, da je padel s stopnic v vežo, v kateri je bilo razno orodje: lopate, žage, krampi itd. in da se je ubil. Še predno so prišli orožniki, so mrtvo truplo prepeljali v mrtvašnico v Tunjice. Mačke so mrljico popolnoma odžrle nos in obe ušesi in precej pesti desne roke in desnega kazaleca. Krt je imel večjo vsoto denarja, ki ga ni bilo mogoče najti. Ugotovilo se je, da so Krtovi sorodniki odnesli več hranilnih knjižic. Denar se ni našel, dasi je Krt prodal pred tednom v Kamniku kravo za 8000 kron. Krt je stanoval v hiši sam, hlapec Josip Kregar je spal v hlevu.

— Uboj v Dolskem. Noči na 31. januarja sta prišla v Zupančičevo gostilno v Dolskem Zupančič Franc in Bernard Fr., ki sta se pričela pripraviti. Zupančič je udaril z literko steklenico Bernarda po glavi. Gostilničar je pahnul Bernarda iz gostilne, Zupančič je pa sam zapustil gostilno. Gostilničar je zaprl vežna vrata. Čez četrte ure so padli trije strelci. Orožnik Tomaž Golobica je nato našel pred gostilno ležati Bernarda, ki se je boril s smrtjo. Vprašal je Bernarda, kdo ga je in umirajoči je odgovoril: »Zupančič iz Zaloga.« Več ni mogel povedati in je čez pol ure umrl. Zupančič Franc je priznal, da je udaril Bernarda z literko steklenico po glavi odločno pa taji, da bi bil streljal na njega.

— Prijeta roparska tolpa. Narednik Alojzij Steklasa iz Kamnika je aretirал Antona Pirca iz Kamnika, ki je v družbi Rudolfa Perhavca, Vinka Dolinskega in Franca Zupanca izvedel celo vrsto vlovov, tatvin in ropov. Pirc, Zupanc in Perhavc so trikrat vlomili v cerkvi na Žalah, Pirc in Zupanc sta vlomila jeseni 1920 v sobo g. fin. svetnika Maksa Debeveca na Žalah, vsi trije so kradli kokeši pri škofu in pri Juliju Weiblu na šutni. Dne 5. decembra 1920 sta pa Pirc in Dolinskec napadla v Kamniku šestletno Minko Gerzinič, iz iztrgala iz roke dva mala zavitka in zbežala. Pirc je knčno ukradel Antonu Lenarčiču v Kamniku belega mačka, ga dal ubiti in skušal prodati kožo.

— Roparski napad v novomeški okolici. Neznani, precej velik mož je na okrajni cesti Šmarjeta-Novo mesto napadel gostilničarjevo hčerko Angelo Zajčevno iz Družinske vasi in ji iztrgal iz rok ročno torbico, v kateri je bilo denarja in drugih reči v vrednosti 1700 kron in pobegnil v bližnji gozd.

— Velika tatvina Neznani lopovi so vlomili v viničarstvo g. dr. Roberta Ledererja v Skalcah pri Konjicah in odnesli perila v vrednosti 50.160 kron.

Ljubljanske novice.

Ij Vaje z gorečimi lučkami bo posebna točka na akademiji šentpeterskih Orlic v nedeljo, 13. februarja v Ljudskem domu. Poleg tega še več drugih vlezanimivih točk telovadbe, petja in dramatičnih prizorov. Vabimo vse prijatelje in tudi neprijatelje, da posetijo to našo prireditel! Vsi dobrodošli. Med odmor koncert vojaške godbe. (K)

Ij Marijonetno gledališče igra v nedeljo, 13. t. m. ob 3. in pol 6. uri popoldne romantično bajko v treh dejanjih od Bernarda v prevodu dr. Ivana Laha »Zakleti kalif« in Poccijevo enodejanko »Gasperček slikar«.

Ij Koncert »Ljubljane« bo dne 21. t. m. Natančnejši spored na oglasih.

Ij Iz gledališke pisarne. Zaradi obolelosti gospe Marševce se predstava »Madame Sans Gêne« v ponedeljek, dne 14. t. m. ne more

vršiti. Ta večer se vprizori veseloigra »Miss Hobbs« za isti abonement.

Ij Šenipetersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek, dne 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer predavanje o jako aktualnem predmetu. Vstop prost.

Ij Proforsko društvo — sekcija Ljubljana bo imelo v ponedeljek, 14. t. m. ob 15. uri v risalnici tukajšnje l. drž. gimnazije sestanek, na katerem bo administrativni referent pri višjem šolskem svetu g. dr. St. Majcen poročal o preureditvi službenih odnošajev in službenih prejemkov srednješolskih profesorjev v Sloveniji. — Odbor. (K)

Ij Umrli so v Ljubljani: Frančiška Brajer, hiralca, 61 let. — Marjan Jerovšek, sin krojaškega pomočnika, 5 mesecev. — Marija Zaletel, vdova mest. delavca, 60 let. — Alojz Grahek, dninar, 68 let. — Vinko Kremžar, rejec, pol leta. — Frančiška Čertalič, branjeveva žena, 51 let. — Amalija Rupar, gostilničarka, 63 let. — Jožica Vidic, skladiščnikova hči, 11 mesecev. — Matevž Köstner, kočar, 81 let. — Ana Zemljčič, šolska učenka, 7 let. — Marija Bošnjanič, posestnikova hči, 4 dni. — Marija Dolinar, obč. uboga, 85 let. — Katarina Kralj, livarjeva vdova, 80 let.

Ij Tečaj za angleščino, ki ga priredita starešinstvo in družabni klub, se začne v ponedeljek, 14. t. m., ob 8. uri zvečer, v trgovski šoli (Kongresni trg 2), II. nadstr. II. a razred.

Ij Korupcija pri stanovanjskem uradu. Včeraj je bil izročen v zapore ljubljanskega deželnega sodišča v Ljubljani oficijal stanovanjskega urada Besov. Mož je imel referat za nakazovanje stanovanj in se je pustil podkupovati. Ko je šlo g. Jožku Severju za lokal družbe »Alko«, je znal Besov tako namigavati, da mu je dal g. Sever enkrat 200 in drugič 100 K; Severjev kompanjon g. Karel Seljak je pa dal Besovu 200 K. Dalje je dal g. Simon Klimanek Besovu enkrat 400 in drugič 600 K, da je pospešil njegovo stanovanjsko zadevo, Brata Novakovič sta plačala neki osebi stanovanjskega urada, ime ni znano, 5000 K. Besova je nagradil gosp. Vojteh Pöschl kar štirikrat: prvič mu je dal 300 kron, drugič 1000 K, tretjič 400 in četrtič še 400 kron. Sodišče je uvedlo strogo preiskavo, katera zna odkriti še marsikatero umazanijo, ker je Besov delal kupčije za nakazovanje stanovanj kar na debelo.

Ij Obsojeni konfident policije in obč. svetovalec v Zg. Šiški. Dne 11. t. m. se je zagovarjal pred kazenskim senatom ljubljanske deželne sodnije mehanik, gostilničar in občinski svetnik v Zg. Šiški Jožef Šusteršič, ker je bil obtožen radi deležnosti tatvine. V razpravi, katero je vodil gosp. svetnik Skaberne, sta nastopila kot prič kaznjenca Ban in Podkrajnik, ki sta bila obsojena po ljubljanski poroti prvi na 5 in drugi na 2 leti težke ječe. Povedala sta, da sta prodala Šusteršiču 10 kosov ukradene manufakture za 8000 K, ker je pa njima izplačal v obrokih le 1040 K, sta vzela 9 kosov manufakture in jih prodala v Zagrebu za 9000 K, en kos manufakture sta pa pustila Šusteršiču, da se oškoduje z njim za tistih 1040 K. Kot priča zaslišani detektiv g. Florijan je povedal, da je bil Šusteršič policijski konfident. Pri državni pravdniki g. Domenico priči: »Ali niste vedeli, da je bil Šusteršič radi deležnosti tatvine že kaznovan? To je lep konfident.« Votant g. dvorni svetnik Regally: »Listi so poročali, da sta bila Šusteršič in njegova žena obsojena zaradi deležnosti tatvine, pa imate take konfidente!« Po končani razpravi je razglasil g. svetnik Skaberne sodbo, s katero je bil Šusteršič obsojen na 7 mesecev ječe, poostrene s postom vsakih 14 dni.

Ij Prijava za hladilnične celice. Vse stranke, ki reflektirajo na lastno shrambo (celico) v bodoči ljubljanski hladilnici, naj to nemudoma javijo pisмено s točnim naslovom mestnemu tržnemu nadzorstvu. Pripomni naj se tudi, za katero blago bo služila shramba in v kakšni maksimalni množini se bo dotično blago deponiralo v hladilnici. Mesarji naj javijo, ako reflektirajo na prostore za soljenje mesa in izdelovanje klobas ter navedejo množino blaga, ki ga hočejo dnevno izdelati.

Ij Javna dražba. Predmete, ki niso bili razprodani v sredo, dne 9. t. m., postavi mestna aprovizacija na javno dražbo v torek, dne 15. februarja ob 9. uri popoldne v cerkvi sv. Jožefa na Zrinjskega cesti.

Ij Zatekel se je mlad pes, beli foksterrier. Lastnik ga dobi v hotelu Bellevue.

Ij Izgubila se je v sredo opoldne rjava denarnica. V njej je bilo: dva bankovca po 400 kron, nekaj po 40 in nekaj po 20. Pošten najditelj naj pošlje na naslov: Marija Perne, Trzin 35 pri Domžalah.

Ij Našla se je na Gosposvetski cesti večja vsota denarja. Dobi se na Bellevueju, I. nadstr., levo.

Orlovski vestnik.

Fantovski sestanek za vse orlovske odseke ljubljanskega okrožja se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10. uri v knjižnični dvorani Jugoslovanske tiskarne, III. nadstropje. Predaval bo brat Zabret o katoških telovadnih organizacijah v tujini.

Vdelež naj se ga vsi odseki polnoštevilno. Vljudo vabimo tudi orliške kroške. Večkrat čujemo od naših nasprotnikov, da Orlice ne dosežajo svojega namena. Vabimo vse naše prijatelje in tudi neprijatelje, da si ogledajo v nedeljo, dne 13. februarja akademijo šentpeterskega kroška in naj se na lastne oči prepričajo, je-li to resnično ali ne. Javnost sama naj to pripozna. Več povedo lepaki. Preberite jih! (K)

Najnovejša poročila.

KOROŠKO VPRAŠANJE.

Belgrad, 11. febr. (Izv.) V imenu Jugoslovenskega kluba je izročil danes poslanec dr. Hohnjec vprašanje ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću radi preganjanja slovenskega prebivalstva na Koroškem. Nadalje vprašuje ministrskega predsednika, ali hoče poskrbeti, da se vsi akti o koroškem plebiscitu in njegovih nekorektnostih dostavijo konferenci poslaničkov v Parizu, da se pouči o njih. Dalje vprašuje osrednjo vladu, ali ji je znano, kakšne zločine uganjajo Nemci, zlasti »Heimatsdienst«, nad nedolžnim slovenskim prebivalstvom na Koroškem, in ali je pripravljena, obvestiti o tem avstrijsko vladu ter protestirati pri njej ter v potrebnih slučajih podvzeti korake represalij.

SEJA USTAVNEGA ODBORA.

Dr. Vesnić gre v Pariz. — Dr. Dulibičeva izvajanja.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Današnje sejo ustavnega odbora je otvoril podpredsednik dr. Tomljanović, ki je sporočil, da je podal predsednik dr. Vesnić ostavko kot član ustavnega odbora, ker odide na zdravljenje v Francijo. Na njegovo mesto pride naslednik na radikalni kandidati listi poslanec dr. Mita Mušički. — Zatem je govoril poslanec Životin Milojković (komunist), ki je očital ministru za konstituantno dr. Trifkoviću, da ni dovolj pojasnil vzroke, radi katerih ni navedel v svojem ekspozeju vladne motivacije pri sestavi ustavnega načrta, kakor bi bila njegova dolžnost kot ministra za ustavotvorno skupščino. Pravi, da bi bil potreben ekspoze, ki bi vseboval analizo konkretnega političnega položaja, v katerem se ustavni načrt predlaga. Komunistična stranka stoji na stališču, da je v tem času zgodovinskega položaja, ki ga preživlja naša država, potrebna našemu narodu ustava, ki bi bila res izraz njegovih stvarnih potreb in interesov. Taka ustava pa ne more stati na onih principih, ki so jih zastopali govorniki posameznih skupin tekom generalne debate. Taka ustava mora temeljiti na principih sovjetske oblasti. Nadalje je razlagal načela sovjetske ustave ter hvalil današnji državni red v Rusiji. Sovjetska ustava zahteva socializacijo zemlje, toda kmetom ne odvzema lastnine, temveč jim jo pušča dotlej, dokler jo kmetje sami ne opuste. Dalje zahteva socializacijo velike industrije tako, da se delavcem izroče vse tovarne. Sovjetska ustava zahteva socializacijo bank ter socializacijo zunanje in notranje trgovine. Nasprotna pa je vsaki svobodni trgovini in zahteva splošno obveznost dela v interese povzdige produkcije. Nadalje zahteva sovjetska ustava uničenje državnih dolgov, ločitev cerkve od države ter šole od cerkve, osnivanje rdeče armade itd. Končal je s tem, da ve, da njegove zahteve v sedanjih razmerah ne morejo biti in ne bodo sprejete. — Za njim je govoril član Jugoslovenskega kluba poslanec dr. Dulibič, ki je dokazoval nemogućnost centralistične ureditve države. Opozarjal je na razne okoliščnosti, ki zahtevajo avtonomistično ureditev naše države, tako tudi radi verskih in plemenskih razlik. Govoril je tudi nadalje o miselnosti Hrvatov in Slovencev, ki nasprotujejo in bodo vedno nasprotni centralizmu. Mi smo živeli v državi, v kateri smo se vedno morali boriti za svoj jezik in svoj gospodarski položaj. Zato ni čudno, da obstoji bojazen proti vsem takim eksperimentom, ki jih delajo centralisti. Zato zahtevamo avtonomijo ali samoupravo v okviru zgodovinskih mej, ker edino ona nudi stvarnost in more edina napraviti našo državo močno. Centralizem pa bo pripeljal državno upravo v bankrot. Tudi v Italiji danes mnogi pametni ljudje zagovarjajo načelo, naj se restringirajo centralistične določbe dotedanje ustave za posamezne pokrajine, kar se je deloma tudi že zgodilo. Govoril je nadalje proti natolcevanju demokratov in centralistov sploh, ki očitajo vsem svojim nasprotnikom črno-rmeno mišljenje ter je izjavil, da na tak način nikdar ne bodo ničesar dosegli. — Govor dr. Dulibiča je izzval v vsem ustavnem odboru velik vtis. Tekom njegovega govora so se vmešavali z medključki razni člani vladnih strank tako n. pr. dr. Velizar Janković, Demetrović in Laza Marković. — Za njim je govoril še komunist Pavle Pavlović. — Seja se je zaključila ob 1. uri 15 minut popoldne.

JUGOSLOVENSKI KLUB V USTAVNEM ODBORU.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Kot nadaljnji govornik Jugoslovenskega kluba bo govoril v ustavnem odboru v načelni debati o ustavnem načrtu poslanec prof. Sušnik.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Včeraj je predložil Jugoslovenski klub predsedniku ustavnega odbora svoje izpremembe za ustavni načrt glede avtonomije in dvodomnega kooperiranega sistema. Ostale predloge o izpremembah, ki se tičejo socialno-gospodarskih vprašanj, bo predal klub predsedniku ustavnega odbora danes ali jutri.

OSTER SPOR MED ZEMLJORADNIKI IN SAMOSTOJNEŽI.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Včeraj je semkaj dospel član vodstva slovenske samostojne kmetijske stranke mesar poslanec Pucelj. Njegov prihod je, kakor je izjavil, v zvezi z njegovimi pogajanjimi s Pašićevo vladu. Ta pogajanja zelo forsirajo slovenski samostojneži, medtem ko je predsednik zemljoradniškega kluba Avramović izjavil, da o vstopu zemljoradniškega kluba v Pašićevo vladu niti govora biti ne more. Klub je z večino glasov sprejel svoj poseben ustavni načrt, ki ga bo predložil ustavnemu odboru. Ta načrt se znatno razlikuje od vladnega ustavnega načrta ne samo v tem, da obstoja v njemu poseben socialno-gospodarski del, temveč tudi v političnem delu, zlasti pa v vprašanju upravne razdelitve države. Kaj bodo ukrenili nezadovoljni elementi v klubu, se še ne ve. Končno je tudi še nejasno, kaj misli podvzeti slovenska samostojna kmetijska stranka, ki se toliko zavzema za sodelovanje z demokrati.

POGAJANJA ZA VSTOP V VLADO.

LDU Belgrad, 11. febr. (ZNU) Ker so vsi klubi zaposleni s konferencami o ustavi, se niso še nekaj časa sem vršila nobena pogajanja za vstop v vladu. Kakor hitro se pogajanja za vstop v vladu, zopet prično, bodo zemljoradniki zopet predložili svojih 20 točk, ki so jih postavili kot podlago za pogajanja in katere bodo pridržali tudi svojem načrtu ustave.

ZBOROVANJE RADICEVCEV.

LDU Zagreb, 11. febr. (ZNU) Včeraj se je pričelo zborovanje poslancev HRSS. Iz Belgrada so prišli na zborovanje kot delegati srbske republikanske stranke Milan Lazarević, dr. Ikončić, Dušan Vasić, Risto Drajković in Svetislav Vinarev. Udeležili so se zborovanja in pozivali Radicevce k skupnemu delu s srbsko republikansko stranko. Zborovanje je trajalo ves dan in ponoči do 22. ure ter se danes še nadaljuje.

ZA VARSTVO TRZASKIH SLOVENCEV.

Belgrad, 11. febr. (Izv.) Posl. dr. Hohnjec je stavil na ministrskega predsednika vprašanje, ali mu je znano, da hočejo italijanski šovinisti uničiti slovenski narod v Trstu. Dokler sta Istru in Primorje večinoma slovenska, Italija ni gotova njune posesti, vendar češar pošilja v boj proti Slovanom fašiste. Protestira proti izgradnji, ki jih Italijani uganjajo v Trstu, ter vprašuje vladu, ali je pripravljena, podvzeti glede tega vprašanja kake korake.

RAZPRAVA PROTI GENERALU VEŠOVIČU.

Belgrad, 11. februarja. (Izv.) Danes popoldne se je pred tukajšnjim sodiščem pričela razprava proti bivšemu črnogorskomu generalu Vešoviču, ki je pred 15 meseci skušal pobegniti v Rumunijo in ki je obložen, da je deloval proti našim državnim interesom. Preiskava je ugotovila vse, kar obtežuje Vešoviča, ki tudi vse priznava razen, da je poslal znano pismo italijanskemu konzulu v Skadru. To pismo je izročil svojemu zaupniku, nekemu podporočniku, ki pa ga je izročil našim oblastem, namesto da bi je prenesel v Skadru. Strokovnjaki pa so ugotovili, da je pismo Vešovičev rokopis. Generala Vešoviča zagovarja dr. Drlijević, bivši finančni minister razkralja Nikole, in komunist dr. Topalović.

TRGOVINSKI DOGOVOR Z NEMČIJO IN ITALIJO.

LDU Belgrad, 11. febr. (ZNU) Na eni zadnjih sej ministrskega sveta se je sklenilo, da se z Nemčijo in Italijo sklene začasni trgovinski dogovor.

PROMETNA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

Belgrad, 11. februarja. (Izvirno) Pogajanja med našo vladu in vladu avstrijske republike glede zboljšanja medsebojnih prometnih razmer ter vzpostavitve prometa na progi Špilje-Ljutomer so ponovno zastala. Bil je že določen inšpektor ministrstva za promet, da odpotuje zaradi te zadeve na Dunaj, medtem pa je bila v zadnjem času rešitev tega vprašanja odgodena.

KULTURNI BOJ NA ČEŠKEM.

LDU Praga, 11. febr. (DunKU) »Prager Tagblatt« poroča: Po vladnem programu glede na razmerje med državo in cerkvijo ne bo veronauk posej dovoljen niti kot obvezen, niti kot neobvezen predmet. Veronauk se bo poučeval izključno v obitelji; ako pa žele reditelji, bodo otroke

v veronauku poučevali duhovniki njih veroizpovedanja zunaj rednega šolskega pouka. Zasebne šole s izrazito verskim značajem kakor tudi zasebne šole cerkvenih redov, ne bodo dovoljene.

ITALIJANI IZPRAZNUJEJO.

LDU Pariz, 11. febr. (Brezžično) V smislu rapalske pogodbe so italijanske čete izpraznile otoka Krk in Rab.

RUSKI ZASTOPNIK V ITALIJI.

LDU Moskva, 11. febr. (Brezžično) Za ruskega zastopnika v Italiji je imenovan prejšnji zastopnik na švedskem, Gorovskij. Italijanska vlada mu je že izdala agrement.

PROTI KOMUNISTOM NA FRANCOSKEM.

LDU Pariz, 11. febr. (DunKU) Splošna zveza strokovnih organizacij je sklenila na predlog vodstva zveze z 88 proti 31 glasovom, da se izključijo iz zveze organizacije, ki se priključijo komunizmu. Komunistična manjšina je vložila protest in zahtevala, naj se zadeva odloči na kongresu socialistov, ki je predviden v Lilleju. Kljub temu pa je zveza na svojem zborovanju sprejela predlog, da se komunisti izključijo iz zveze.

MIR MED POLJSKO IN RUSIJO.

LDU Pariz, 11. febr. (Wolff) Brezžična brzojavka iz Moskve javlja, da se je včeraj podpisala poljsko-ruska mirovna pogodba.

UPORI PRI RUSKI MORNARICI.

LDU Pariz, 11. februarja. (Brezžično) Čez Kodanj javljajo iz Kronstadta o velikih uporih pri ruski mornarici na vzhodnem morju. Uporniki baje korakajo proti Petrogradu.

KRUŠNE CENE V ITALIJI.

LDU Rim, 9. februarja. (Stefani) Socialisti so v zbornici predložili izpremembo k zakonskemu načrtu o krušnih cenah. Listi menijo, da bo odpor proti zakonskemu načrtu kmalu odjenjal, ker dopuščajo tudi socialisti dvojne prodajne cene. »Tribuna« piše: Vlada bo tekom debate lahko pristala na izpremembo s pogojem, da se prejemki, ki so predvideni v zakonskem načrtu, na noben način ne znižajo.

Katoliški vestnik.

c Pastne govore bo imel v župni cerkvi sv. Jakoba vsako nedeljo in praznik ob 2. uri popoldne g. Ludvik Lederhas, mestni kaplan. Predmet: Kristusovo trpljenje in sedanjí čas.

c Ministri prosvete — in zgodovina. Meseca oktobra 1919 so imeli v Monakovem tridenem katoliški shod. Nastopil je med drugimi odličnimi govorniki tudi nadškof dr. pl. Faulhaber. Govoril je o veri v javnem življenju. Poudarjal je zlasti to-le: »Posežem nazaj v dobo Platonovo in navajam njegov izrek: 'Kdor vero uniči, razruši temelje družbe'.

Dobro bi bilo — pravi dalje cerkveni učenjak — da bi vsak naučni minister napravil najprej izkušnjo iz te zgodovine... Spoštovanje avtoritete, zaupanje do tistih, ki hočejo ljudstvo voditi, je nujna držav. potreba. Za nas katoličane pa sloni vsaka avtoriteta na avtoriteti četrte božje zapovedi; četrta zapoved pa opira svojo moč na avtoriteto božjo v prvih treh zapovedih. Ako torej državna vlada prve tri božje zapovedi zametuje, si je sama sebi izpodkopala temelje svoje avtoritete. Ljudstvo bi potem čisto dosledno reklo: 'Če ti nič več ne daš na avtoriteto božjo, potem tudi mi nič ne damo na tvojo avtoriteto. Kdor hče imeti avtoriteto, mora priznati četrto božjo zapoved in torej tudi religijo (vero). Kdor uniči vero, razruši temelje družabnega življenja, ruši temelj državi.'

Prosveta.

pr Prekmurske narodne pesmi so po svojih glasbenih lastnostih nekaj posebnega v slovenski narodni pesmi. Odlikujejo se po silno mehki melodiki, odločni pa vendar ne trdi ritmiki; pozna se jim, da so priklile iz slovenskih tal, pa se tudi pogosto opaža, da so rastle pod gorkejšim solncem. Marsikatera pesem s svojimi koreninami v daljna stoletja nazaj. Mal drobec iz te bogate zakladnice bomo slišali pri koncertu P. Z. »Ljubljana«, ki se vrši v ponedeljek, dne 21. februarja v »Unionu«.

pr Svetovno turnejo napravijo naši umetniki Josip Rijavec, Ciril Ličar in profesor Rajzer. Prepotovali bodo Češko, Švedsko, Norveško, Holandijo, Dansko, Anglijo in Ameriko. Poslovilni koncert dne 5. t. m. v Belgradu, je krasno uspel, istotako 10. t. m. v Zagrebu. Kakor kaže zanimanje v predprodaji je pričakovati, da bo ljubljansko občinstvo napolnilo v ponedeljek 14. t. m. operno gledališče. Turneja je oficijelna značaja ter ima namen propagirati za jugoslovansko umetnost ter povzdigniti v inozemstvu ugled Jugoslavije na kulturnem polju, kar se bo priznanim umetnikom gotovo posrečilo.

G. Rijavec bo nastopal tudi v svojih najboljših opernih partijah v Narodnem Divadlu v Pragi, Brnu, Stockholmu, Kopenhagenu, Amsterdamu itd. Celi spored je popolnoma jugoslovanski oz. slovanski.

pr 14 Marijnih pesmi za mešani zbor od raznih slovenskih skladateljev je zbral Marij Kogoj. Dobe se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani za ceno 20 K za partituro in 7 K za glasovir. Knjigo, o kateri obširneje izpregovorimo, najtopleje priporočamo.

pr Narodnogospodarski eseji. Spisal dr. Andrej Gosar. Založba Jugoslovanske knjigarni. Cena 7 K 20 v. — Tri eseje nam je podal pisatelj. Prvi podaja temeljne misli in principe, na katerih naj sloni novi družabni red, krščanski socializem. To je socialni Credo mlade katoliške generacije. V drugem in tretjem eseju dobimo celo vrsto izvirnih opazovanj o poljedelstvu, trgovini in obrti. Dragoceno delo je pred nami.

pr Zbirka vojaških zakonov. Priredil dr. Ig. Rutar. V Ljubljani 1921. Str. 108. Založila Tiskovna zadruga. Broš. 36 K, po pošti 1 K 60 v. več. Vojaški zakoni naše kraljevine so izšli v slovenskem prevodu. Njih zbirka obsega najvažnejše vojaške predpise, predvsem zakon o ustroju vojske, čegar vsebina so določila o vojaški službeni dolžnosti. Pri pripravi za rekrutovanje, za sestavo rekrutnih spiskov, za prošnje o vojaških oprostih in drugo, bo ta zbirka neobhodno potreben pripomoček za vse urade, posebno pa za vsa županstva in župne urade. Poleg tega so sprejeti v zbirko zakoni o vojaški administraciji, o vojaških nabavah in dobavah, o ženitvi vojakov in določila o invalidskih pokojninah, ki veljajo v Sloveniji. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

pr »Lovca« št. 4 je izšla s sledečo vsebino: M. Hanzlovsky: Obris lovskega živaloslovja (Dalje prih.). — Kapitan Zvonko: Volčji lov na Krminu (Konec prih.). — Inž. A. Š.: Usposobljeno lovsko in lovskovarstveno osebje. — St. E.: Iz lovskega dnevnika. — Iz lovskega oprtnika. — Mala oznanila.

Turistika in sport.

Sankaške tekme v Bohinju. Vsled od ljubljanskega občinstva izražene želje pričenja sankaška tekma v Bohinjski Bistrici mesto ob 10. uri kakor prvotno določeno šele ob 11. uri, tako da bodo imeli ljubljanski izletniki priliko nasledovati vse tekme tudi v slučaju, ako odhajajo iz Ljubljane šele v nedeljo zjutraj in pridejo v Bohinjo ob 10.14. — Ponovno se opozarja na dovoljeno polovično vožnjo ob priliki teh tekem. Legitimacije za polovično vožnjo izdaja danes do 6. ure zvečer »Sportna zveza«, Ljubljana, Narodni dom.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Belgrad, 11. febr. (ZNU) Devize. London 140—141, Pariz, 261—262.50, Ženeva 0—587, Rim-Milan 133.50—134, Solun 0—255, Praga 47—47.50, Berlin 61 do 61.50, Dunaj 5.30—5.37. Valute. Francoski franki 254—255, ameriški dolarji 36.50 do 36.60, švicarski franki 280—285, italijanske lire 133—134, rumunski lei 49.50—50, češkoslovaške krone 0—45, nemške marke 59—59.35, bolgarski lei 43.50—44, avstrijske krone 6—6.40, 20 dinarski zlati 22.80—23, napoleonori 119—121.

LDU Zagreb, 11. febr. (ZNU) Devize. Berlin 243.50—245, Italija 532—535, London 565—568, Newyork (vezano, kabel) 145.25—0, Newyork (vezano, ček) 145 do 145.50, Pariz 1040—1045, Praga 188.50 do 190, Švica 2350—0, Dunaj 21.35—21.40. Valute. Ameriški dolarji 144.50—145, avstrijske krone 24—25, bolgarski lei 160 do 0, češkoslovaške krone 178—182, 20 kron v zlatu 0—480, francoski franki 0 do 1020, napoleonori 473—476, nemške marke 236—237, rumunski lei 194—0, italijanske lire 517—520.

g Odprava carine na časopisni papir. Dne 9. t. m. je končal odbor gospodarskega sveta svoje delo glede revizije carinske tarife. Kakor poroča »Jutarnji list«, je odbor sprejel predlog, na podlagi katerega bo ministrstvo za trgovino odobrilo, da se ukine carina na časopisni rotacijski papir, na tiskarske barve, maso za valjarje in tiskarske stroje.

g Povišana produkcija premoga. Po poročilih rudarskega oddelka ministrstva za šume in rude se je naša produkcija premoga povišala od zadnje rudarske stavke. Pred stavko je znašala dnevna produkcija 200 vagonov, po stavki pa znaša nad 350 vagonov.

g Obvezni polletni tečaj na državnih podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1921. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. marca 1921 prošnjo ter ji priložiti: 1. Rojstni in krstni list. 2. Domovinski list. 3. Zadnje šolsko spričevalo. 4. Učno spričevalo. 5. Ubožni list. 6. Nравstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo

sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa. Državna podkovska šola v Ljubljani, dne 10. februarja 1921.

g Semen v Pragi. Kmetijsko ministvo je obvestilo brzojavno z naredbo št. 1975/3 od 29. januarja t. l. deželno vlado, da se namerava organizirati skupen izlet kmetovalcev cele kraljevine na veliki semen v Pragi, ki se bo vršil od 28. februarja do 8. marca t. l. Vsi udeleženci izleta imajo vožnjo za polovično ceno na naših in češkoslovaških železnicah. Za potovanje je vsakemu potrebno najmanj 2400 K. Ker je za naš gospodarski napredek in za razširjenje obzora poedinih posestnikov in podjetnikov praska razstava velike važnosti, priporoča poverjeništvu vsem zainteresiranim obisk sejama. Kdor se hoče udeležiti sejama naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 12. t. m. ali drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ali drž. kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel., ali drž. kmetijski šoli v Novem mestu, ali pri kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani. Pri

naznanitvi udeležbe ima vsak udeleženec vplačati znesek 400 kron, ki je neobhodno potreben za kritje stroškov.

g Finančna kontrola. Dne 7. februarja je stopila v veljavo uredba o ustanavljanju in organizaciji finančne kontrole. Za sedaj velja ta naredba za vse pokrajine razen Srbije in Črne gore. Če se pokaže potreba (I), da se razširi tudi na te dve pokrajini, bo finančni minister to pozneje odredil.

g Uvoz sladkorja. Gospodarsko-finančni komite ministrov je v svoji seji dne 13. januarja 1921 odločil, da se odobri svobodni uvoz sladkorja iz inozemstva in svobodna prodaja tako uvoženega inozemskega sladkorja, kakor tudi onega, ki se pridela v deželi. Za sladkor, ki se uvažuje iz inozemstva, se pri uvozu plačuje poleg že obstoječih davščin za vsakih 100 kg po 200 dinarjev v srebru kot monopolno takso. Za sladkor, ki se pridela v deželi in domačih tovarnah, se plačuje poleg državne trošarine v znesku 200 dinarjev še po 200 dinarjev v srebru za vsakih 100 kg kot monopolno takso. To plače-

vanje, kakor tudi plačevanje državne trošarine se izvrši, čim preide sladkor v promet. Plačevanje monopolne takse velja od 14. januarja 1921. Izvoz sladkorja iz dežele je prepovedan.

JUGOSLOV. KNJIGARNA V LJUBLJANI.

P. Angelik Hribar: »Postni in velikonočni napevi« za mešani zbor. Part. K 20.—, glasovi (dva skupaj) po K 6.— Na vsestranske želje naših cerkvenih zborov je izdala Jugoslov. knjižarna v novem natisu omenjene postne pesmi, katere je prištevati med najlepše tovrstne napeve, kar jih premoremo Sloveni in kar jih je sploh pokojni P. Angelik zložil, dasi je bil plodovit skladatelj. Ocenjevali in priporočati jih posebej je odveč; saj je bil P. Angelik eden naših najbolj priljubljenih skladateljev in je znan kot tak široko naše domovine. Cena je za sedanje razmere prav solidna in nikakor pretirana.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsa-kovrsne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masáže s Fellerjevim pravim Elza-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Potrebovali bi odvajaloče, žolcece okrop-juječe sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic! 6 škatlic 18 kron. — Omet in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller. Stubica donja, Eisatrg št. 134, Hrvatska F.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Baro-metar v mm	Termo-metar v C	Barum-diferenca v C	Nebo, vetrov	Padavina v mm
9.2. 21 h	742.2	— 1.4	0.9	sneg —	
10.2. 7 h	742.8	1.6	1	obl. j. v.	0.1
10.2. 14 h	744.5	0.4	1.6	obl. v.	
10.2. 21 h	747.2	0.4	1	obl. s. v.	
11.2. 7 h	747	— 2.5	1	obl. —	
11.2. 14 h	746.1	2	1.2	obl. v.	

Pozdrav iz starih časov

Je, že od nekdaj kot najboljši priznani in preizkušeni, pravo

„Schichtovo milo“

z znamko „Jelca“

kotero nam prihrani ves trud in vso skrb pri pranju danes tako dragega perila. Milo z „JELENOM“ dobiva se v poznati, izvršni kakovosti v naslednjih velikostih:

1/4 kg komadi, 2-delni. 1/2 kg komadi, 4-delni.

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

KLAVIRJI NA OBROKE

harmoniji, violine in vse glasbene potrebščine. Sirove na debele in drobno.

Alfonz Breznik,

bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Proda se 1 vagon lepih jesonov za kolarje, 38 m zice (Draht-seile) kompletno z gonilnimi kolesi in tečaji, 2 lepi popolnoma novi prsni opremi (Brustgeschirr), 1 sesalno (Pumpe) in razno železje za mlinsko porabo. Naslov: Iv. Kurat, valčni mlin, Domžale.

Lepo posestvo na prodaj, ki obstoji iz hiše, hleva, kozolca ter dobrih njiv in travnikov. Naslov pove iz prijaznosti uprava lista pod št. 509. Za odgovor znamka.

Hotel ob Dunavi v najbolj romantični legi s 30 najmodernejše opremljenimi sobami, po železnici pol ure oddaljen od Dunaja se prodaja. Hotel spada velik vrt za goste, sadovnjak in vinograd. Odda se za dva milijona jugoslovanskih kron in tudi za tujo valuto. Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod šifro hotel 496.

Deklica revnih staršev ali brez staršev, stara 12 do 15 let, se sprejme za svojo k meščanski rodbini. Ponudbe na uprava lista pod Zvesta 506.

Hiša in vila na Glincah št. 37 in 1 ob Tržaški cesti z gospodarskimt poslopji in vrtovi se skupaj ali posamezno zamenja za primerno hišo ali vilo v Ljubljani v bližini središča mesta ali za malo graščino proti primernemu plačilu z ene ali druge strani. — Ponudbo na lastnika Jos. Tribuč, istotam.

Bukova drva kučim prosto vagon. Obvezne ponudbe na Poštni predal 151.

Knjigovodja zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega jezika, išče službo. Ponudbe na Črnjava Karl, tovarna testenin, Ilirska Bistrica.

Ženitna ponudba. Trgovca z dobro vzgojo, vpeljano veletrgovino se želi seznaniti tem potom z gospodsko in večim premoženjem. Vdove niso izključene. Ponudbe s fotografijo je poslati najkasneje do 12. februarja na upravnstvo Slovenca pod »Zvezda 333«.

Sprejme s. u. k. inja na večjo gostilno za se pomivanje posode ter služkinja za razna druga dela v kuhinji proti plači in hrani. Naslov pove uprava „Slovenca“, pod št. 494.

Naprodaj: 2 pisalni mizi, 1 nastavek gostilno, in več zabav. Erjavec & Turk, Valvazorjev trg 7.

Vrtnarji! ki ste za presojo dobrih semen merodajni, sporočamo, da so nam semena iz inozemstva pravkar dospela. Ista oddajamo z največ mogočo garancijo. Cenik pošljemo na zahtevo. Trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12

Hlode: bukove lepe zdrave za takojšnjo dobavo kupim vsako množino prosto vagon. Ponudbe na upravnstvo tega lista pod „Hlodi.“ 479

Nova železna kolesa za hunte, z med-nim vložkom v tečajih, širintok 60 cm, prodaja F. Stupica Ljubljana. 486

Zelo lepe ciprese za grobove. vrtno obrezovalne ograje (visočina 1 do 2 m) se oddajo samo v večjih množinah. Vprašanja na upravnstvo pod št. 456.

Kupim takoj hišo z velikim travnikom ali velikim vrtom v bližini Ljubljane. Naslov pod „BODOČNOST“ poštno ležeče Radovljica.

Casopisni papir oddam lahko v večji množini. Na razpolago tudi papir v polih. Ponudbe z navedbo cene sprejema uprava tega lista pod šifro: „Casopisni papir.“

Stev. 251.

Razpis službe občinskega tajnika.

Pri mestni občini Kranj se odda služba občinskega tajnika. Zahteva se znanje slovenskega in deloma srbohrvatskega jezika ter po možnosti strojepisja. Pravilno opremljene prošnje z dokazili dosedanja službovanja je vložiti do 25. februarja 1921. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj.

Mestno županstvo v Kranju, dne 10. februarja 1921.

Župan: F. Poljak, s. r.

Oglaš za „NEUE FREIE PRESSE“ prevzemajo vsi anonimni zavodi in generalno zastopstvo za Jugoslavijo Blokknerjev anonimni zavod, Zagreb Jurjevska ul. 31. Telefon 21—85.

Večja množina pocinkane pločevine po nizki ceni se prodaja pri I. PODBOJU, Sv. Petra cesta 95.

Večja množina pocinkane pločevine po nizki ceni se prodaja pri I. PODBOJU, Sv. Petra cesta 95.

2500 kg mrve

vrtno, sladke se prodaja. — Kje, pove uprava lista pod št. 505.

PRAGE (švelarje)

borove, bukove in hrastove, drva in oglice, kupi po najvišji ceni Fr. Škrbec, Miklošičeva cesta št. 8/I. — (nasproti hotela „UNION“.

Naročate „Slovenca“!

Stare kovine

(baker, medenino, cink i. t. d. kupuje trgovina z železno BREZNIK & FRITSCH, LJUBLJANA Cankarjevo nabrežje št. 1.

Tvornica amonične sode v Lukavcu v Bosni 1886

solista na gosli

kot kapelnika tvorniškega orkestra koji bi obenem vršil pisarniške posle. Ponudbe naj se pošljejo na ravnateljstvo tvornice.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov **Franc Cerar v Stobu** pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 6, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO Ljubljana, Gosposvetska c. 10 Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1860 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune

Auto

v dobrem stanju, samo novejši Typ, ter prvotne znamke se kupi. — Ponudbe z navedbo cene, moči in sistema je poslati na upravnstvo „Slovenca“ pod šifro »AUTO« 300 472.

Večja množina dobro ohranjenih

SODOV

lesenih in železnih, se prodaja po ugodni ceni. — GOLOB & Ko., tovarna kemičnih izdelkov, Vič.

Naprodaj: hiša s 6 sobami in kuhinjo z nekaj zemlje 1/4 ure od Celja se prodaja za 50.000 K.

Posestvo okoli 5 orale, zidana, z opeko krita hiša, hlev za 3 goveda, 3 svinjaki, 8 min. od cerkve in postaje Loče pri Poljčanah. Cena 70.000 K. Ponudbe pod št. 497 na upr. „Slovenca“.

4 izložbena okna

komplet z roleti in brušenimi stekli, velikost 140.290 cm ima na prodaj

Obrtna centrala v Ljubljani, Pražakova ulica 3.

OTVORITVE

Rudolf Pevec, trgovec v Mozirju

je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem v bližini Beograda in Novisad. Postregel bo najceneje in najkulantneje celo Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom ovom, moko, vsakovrstno slano, svinjsko maslo in s Karlovskega in Banatskim vinom. Vse najceneje po dnevi cen. Naročila direktno na tvrdko Rudolf Pevec, v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem. — Nakupoval bo direktno od kmetov ter bo zamogel z vsako drugo trdiko konkurirati Obnem se bodo tam prodajale deske, les in drogi. Slovincem se bodo event. informacije dajale brezplačno. — Se vljudno priporoča

Rudolf Pevec, prva slov. tvrdka v Sremu.

TRGOVINE

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg. **KOČEVJE** Štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetločrna ovratnike, zapestnice in srajce.

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7.

Tovarniška živalnih strojev v vseh opremljenih za domačo rabo, za krojače, original Cylindar Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Pögemotor

najboljši za poljedelstvo, rokodelstvo, obrt in industrijo.

Stalna velika zaloga motorjev in elektromateriala. Instalacije.

Saks & Tratnik

elektrotehnično podjetje oddelkelektro-stroj. LJUBLJANA - MARIBOR.

Zahvala.

Najiskrenjeje se zahvaljujem vsem, ki so o priliki izgube mojega moža, strica oziroma gospoda

Alojzija Černič-a

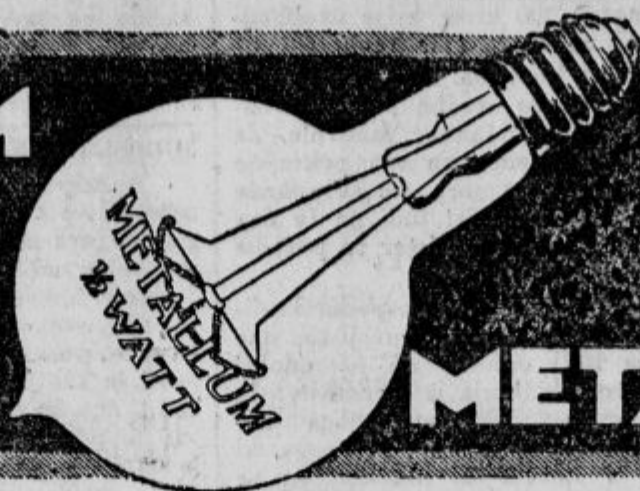
tako srčno izkazali svoje sožalje, č.č. duhovščini, gospodom orožnikom, ki so blagopokojnemu darovali žalni venec, in končno vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremili k zadnjemu počitku.

Št. Vid pri Stični, dne 8. februarja 1921.

Alojzija Černič-roj. Zupančič, soproga.

Anica, hčerka.

METALLUM

METALLUM

Jugoslavenski Kremenezky zavod za žarnice in elektriko d. d., Zagreb.

UZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

P. Z. Z. O. J.

preje Vsajemno podporno društvo v Ljubljani
Kongresni trg št. 19. Poleg nunske cerkve

obrestuje

hranilne vloge po 4%

vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Rentni in invalidni davek plača posojilnica sama.

Vrednost vlog je zanjena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadrage v znesku 600.000 K ter člani z jamstveno glavico z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti vključbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti znanosti na službene prejemke i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Pejasnila in prospekti brezplačno!

Zadružna Zveza v Ljubljani

razpisuje službo

knjigovodskega uradnika,

ki ima trgovsko izobrazbo.

Lastnoročno pisane prošnje s spričevali in zahtevki o plači je do 23. februarja t. l. predložiti ravnateljstvu (Dunajska cesta št. 38, I. nadstr.)

Domača tovarna.

Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Najnoviji kroji.

Točna posrežba.

Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloge vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje vata za krojače v kosih in na metro.

Polje-
deljski
stroji

Mlatilnice

za ročni in vrtilni pogon, vrtilne, distilne, slamočnice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stiskalnice, sadnamline, brzovalnice, bakrene (kufrene) kotle za žganjekuho, stiskalnica za seno in drugo ima vedno v veliki izbiri lastnica po umrlem soprogu

Francu Hitti,

Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 2.

Edina zaloge

poljedelskih

strojev

iz tvornice:

Umrath & Komp.

»ZBIRAJTE ZA SKLAD SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE«

Jugoslovansko inženirsko podjetje dr. z o. z.

Maribor.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje.

Projektiranje in izvršitev visokih, betonskih in železobetonskih stavb, industrijskih in poljedelskih ter vodnih zgradb, naprav za vodno silo itd. — Precoja in nasvetovanja.

Naslov za brzojave: »Jip«, Maribor.

Dobava vsega gradbenega, industrijskega in tehničnega blaga, železnine, orodja, nosilcev, betonskega železa, tračnic in materiala za ozkotirne železnice, elektrotehn. material, cement, gips, lepilna itd.

Konkurencence

- zmožen -

Je samo oni trgovec, ki dobi blago iz prve roke. Koruzo, oves, pšenico itd. dobite najceneje franko vsaka želez. postaja v Sloveniji pri

B. ŠURJAK I DRUG

ZAGREB, Gundulićeva ulica 58.

SALAMA

I. vrste

novo blago

povse godna

dobiva se povsod

Prva hrvatska tvornica salam, sušenega mesa in masti

M. GAVRILOVIC

SINOVI D. D.

Petrinja.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberlin Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, frnežev, lakov in steklarskega kila. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Prvovrstne

Pfaff šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, oile, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Zahtevajte cenik zastoj in pošiljate prosto.

H. Suttner

Ljubljana 3,

Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

PETOVIA

usnjarska industrija d. d.

Breg pri Ptuj

(Slovenija)

je pričela z obratom

tovarne za čevlje.

Izdeluje vsakovrstne Goodyear in Mae-kay čevlje za gospode in dame, navadne delavske, kakor tudi najfinejše luksuzne čevlje.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.